СИРДАРЁЛИКЛАР АНИҚЛАГАН КАМЧИЛИКЛАРНИ ТЕЗДА ТУГАТАЙЛИК. ҲОСИЛНИ КЎПАЙТИРИБ, УНИ ТЎЛА САҚЛАБ ҚОЛАЙЛИК!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

16 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 150 (4141).

31 ИЮЛЬ ПАЙШАНБА 1969 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

СИРДАРЁЛИК МУСОБАҚАДОШЛАР ОБЛАСТИМИЗДА

ЧЕКАНКА ТЕЗЛАШТИРИЛСИН, БЕГОНА ЎТ ЙЎҚОТИЛСИН

Оққўрғоннинг жамоли очилиб кетган. Ҳаммаёқ кўм-кўк. Минг-минглаб гектар ерни қоплаб ётган пахтазорга суқланиб қараймиз. Серавж ғўзалардаги қизил, сариқ, пушти гуллар қуёш нурида товланади..

Қайси пайкални ораламанг, деҳқонларнинг ғайрат билан ишлаётганлигини кўрасиз. Ҳамма ўзига топширилган ишни сидқидилдан бажармоқда. Деҳқонларнинг бири сув тараса, бошқаси бегона ўтларни юлиб, ғўзаларнинг тагини шамоллатяпти. Қиз-жувонлар ғўзани чеканка қилишяпти. Механизаторларнинг «пўлат от»лари ҳам ҳаракатда. Улар бирйўла уч ишни — ғўзанинг ўсган шохларини чилпиб, культивация ўтказиб, орқасидан эгат олиб кетмоқда. Ғўза бағрига иссиқ тупроқ ётқизилмоқда.

Сирдарё область комсомол комитетининг секретари Маҳмуджон Ибодуллаев бошлиқ мусобақадош бригаданинг аъзолари «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози тажриба хўжалиги аъзоларининг иши билан батафсил танишдилар. Ишчилар ҳар бир тупда кўпроқ ҳосил тўплаш учун курашиб, ленинча меҳнат вахтасида туриб ишлаётганликларини кўрдилар.

— Бизда, — деб изоҳ бера бошлади совхознинг бош агрономи Василий Петрович Бакулин, — июнь-июль ҳақиқий зарбдор ойлар бўлди. Ҳаммамиз ишнинг сифатига эътибор бердик. Оқибатда паст ғўзаларни олдингилар қаторига етказиб олдик. Август — ҳосил тўплашда ҳал қилувчи ой бўлади. Ғўзаларни яшнатиб, ҳар бир тупда қўшимча 5—7 тадан бўлиқ кўсаклар ҳосил қиламиз.

Мусобақадошлар совхознинг биринчи бўлимида мажбуриятга яраша иш кетаётганлигидан беҳад хурсанд бўлдилар. Беш бригаданинг ҳамма звеносида ғўзанинг дастлабки чеканкаси тамомланган.

Мусобақадошлар вақтни қўлдан бой бермай дарҳол иккинчи қўшимча чеканка қилишга киришиш зарурлигини айтишди. Шу билан бирга улар илғор хўжаликнинг мўл ҳосил етиштиришда агротехника тадбирларини қандай амалга ошираётганликлари юзасидан қилинаётган ишлар билан батафсил танишдилар.

Мусобақадошлар бешинчи бўлимга қарашли кўп майдонларда кераксиз, ортиқча, ҳосилга кирмаган кўчатларни ўз вақтида юлиб ташланмаганлигидан афсусланишди. Сирдарёликлар бўлимининг агрономи Содир Ҳидиралиевга ғўзаларнинг суяги қотиб қолган, шунинг учун сув талаб жойларга тезликда сув тарайберинг, деб маслаҳат беришди.

Мусобақадошлар совхознинг кўпгина майдонларидаги ўқариқларда ҳали ҳам бегона ўтлар кўплигини қайд этиб, уларни тезда йўқотишда химиявий доривorлардан фойдаланишни совхоз раҳбарларидан талаб қилдилар.

Сирдарёликлар ленинча меҳнат вахтасида туриб, бу йил қишлоқ хўжалик экинларидан 5 миллион сўм даромад қилиш учун курашаётган Ленин номли колхоз аъзоларининг ишлари билан ҳам танишдилар. Колхозчилар меҳнатни тўғри ташкил қилиб, прогрессив иш методларини ишлаб чиқаришга кенг жорий этаяптилар. Шунинг учун ҳам карталарда кўчатлар бўлиқ, сершох, ғўзалар кўп. Улар ҳар гектар ердан 32 — 35 центнердан пахта топширишга қатъий бел боғлаганлар. Сирдарёликлар ғўзалардаги кўсакларни санашди. Саккиз — тўққизтаданга тўғри келди.

— Бу яхши ҳосил, — деди мусобақа комиссиясининг аъзоси, Гулистон район марказий мелиоратив тажриба станциясининг илмий ходими Мамарасул Юсупов, — лекин чеканкани оммавий равишда бошлаб юбормабсиз. Бу ғўзани ғовлатиб юбориш хавфини туғдиради. Бундай кўнгилсиз аҳволнинг олдини олиш керак.

Ўртоқ Юсупов Юн Герман бошлиқ звенода учинчи сув анча кечикиб берилганлигини айтди.

— Бундай қилиш ярамайди, — деди у, — ўсимликнинг талабига қараб сув бериш зарур. Ана шунда ғўза гулини тўкмайди. Аксинча, бўлиқ кўсаклар сони кўпаяди.

Мусобақадошлар бундай камчиликларни районидаги «Ленинобод», Навоий номли, Воткинцев номли колхсзларда ҳам мавжуд эканлигини аниқладилар.

Сирдарёликлар «Озод», «Победа» колхозларида, «Коммунизм», «Оққўрғон», Султон Сегизбоев номли совхозларда ҳам бўлдилар. Мўл ҳосил тўплашда қўлга киритилаётган ютуқларни қайд қилиб, ҳосил тўплашда йўл қўйилаётган камчиликларни тезроқ тузатиш юзасидан қимматли маслаҳатлар бердилар.

Кеча, район Советининг сессияси бўлиб ўтди. Сессия ўзаро текшириш комиссиясининг иш якунларини депутатлар, хўжалик раҳбарларининг актив иштирокида кенг муҳокама қилдилар. Шу билан бирга сессия ғўза парваришини кучайтириш юзасидан зарур тадбирлар белгилади.

М. ҒОЗИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетига Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига Ўзбекистон ССР Министрлар Советига

КПСС Ульяновск область комитети, меҳнаткашлар депутатлари область Совети ижроия комитети Россия Федерациясида ўзбек адабиёти ва санъати декадаси вақтида В. И. Ленин туғилиб ўсган шаҳар меҳнаткашларининг қардош ўзбек халқи маданияти, санъати ва адабиёти билан, унинг талантли намояндалари билан кенг танишиб чиқиш имконини берганликлари учун Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетига, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советига самимий миннатдорчилик изҳор қиладилар.

Ульяновск шаҳрида ўзбек адабиёти ва санъати кунларининг ўтказилиши совет Ўзбекистонининг шаклан миллий ва мазмунан социалистик маданияти ҳар томонлама ривожланиб, гуллабяшнаганлигини исбот этувчи янги далил бўлди.

Ульяновск шаҳри ва области меҳнаткашларининг Ўзбекистон маданияти ва санъати атоқли арбоблари билан илиқ ва самимий учрашувлари ульяновскликлар хотирасида узоқ вақт сақланиб қолади ҳамда қардош ўзбек халқи билан бузилмас дўстликни янада мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Ўзбекистон ССР меҳнаткашлари эришган ажойиб муваффақиятлар барча совет кишиларини қувонтирмоқда, ҳар бир совет кишисининг қалбида кўп миллатли қудратли ватанимиз учун, бизни коммунизм йўлидан дадил бошлаб бораётган ленинчи партия учун ифтихор туйғуларини жўш урдирмоқда.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Ульяновск область комитети, меҳнаткашлар депутатлари область Совети ижроия комитети совет Ўзбекистонининг маданият, адабиёт ва санъат ходимларига, республиканинг барча меҳнаткашларига республика экономикаси ҳамда маданиятини ривожлантиришда, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан юксак социалистик мажбуриятларни бажаришда янгидан-янги муваффақиятларга эришувларини тилайдилар.

КПСС УЛЬЯНОВСК ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ

1969 йил июль.

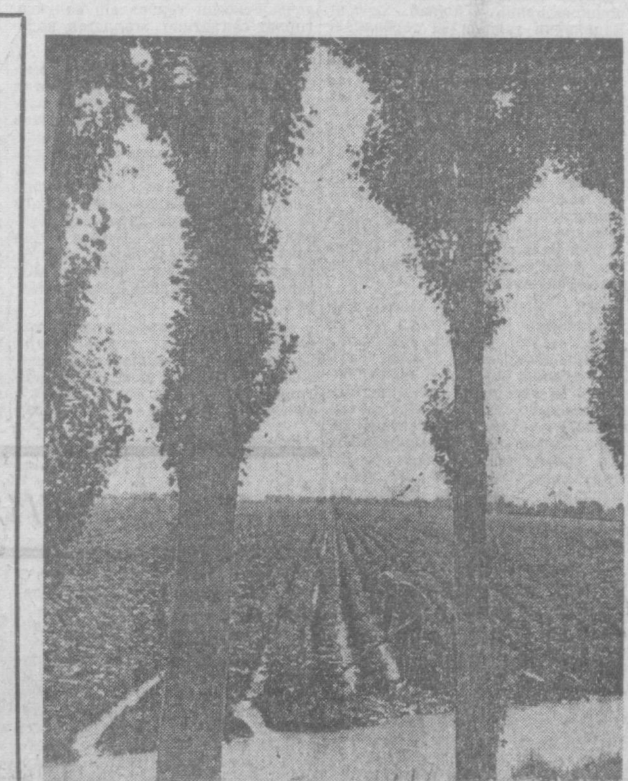

ОБЛАСТНИНГ илғор хўжаликларида ҳосил тўплаш ойлиги қизғин кетяпти. Суратларда: (пастда) Янгийўл районидаги «Интернационал» колхозининг Мирза Сулаймонов бошлиқ звеносида ғўза машиналар ёрдамида чеканка қилинмоқда. (чапда) Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозида ўртоқ Р. Ким ғўзаларга сув тарамоқда.

А. Абалян фотолари.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан партия органларида узоқ йиллар ишлагани ҳамда туғилганига 60 йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси, Тошкент область, Юқори Чирчиқ район комитетининг биринчи секретари Илья Иванович Ладушкин Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий Ёрлиғи билан мукофотланди.

□ □

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан савдо ва умумий овқатланиш ходимларидан бир группаси савдо ва умумий овқатланиш соҳасида узоқ йил самарали ишлаганлиги учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий Ёрлиғи билан мукофотланди. Тошкент шаҳри ва области бўйича қуйидагилар мукофотландилар.

С. С. СОБИРОВ — Ўзбекистон республика «Гастроном» конторасининг бошқарувчиси;

М. УМРЖОНОВА — Тошкент шаҳар Куйбишев райпишчеторги 1-магазини старший сотувчиси;

Х. У. ХУДОЙБЕРГАНОВА — Тошкент области Орджоникидзе район матлубот союзи райунивермагининг бўлим мудираси.

ДЕКАДА ҚАТНАШЧИЛАРИ МОСКВАДА

МОСКВА, 30 июль. (ЎзТАГ махсус мухбири). РСФСР да ўзбек адабиёти ва санъати декадаси тамом бўлай деб қолди. Декада қатнашчилари Горький ва Қозонда бўлиб, республика меҳнаткашларининг самимий саломларини Ильич ҳамшаҳарлари — Ульяновск аҳолисига топширганларидан кейин бугун Москвага келишди.

Ватанимизнинг пойтахти Ўзбекистон вакилларини шоду-хуррамлик билан кутиб олди. Декада қатнашчилари тушган самолётлар бирин-кетин қўнган Внуково аэропортида Москва меҳнаткашларининг вакиллари тўпланди.

* * *

Декада қатнашчиларини Кремлдаги съездлар саройи кутиб турибди. 31 июлда Съездлар саройида республика санъат усталарининг якунловчи концерти ўтказилади.

УЛЬЯНОВСКДА ШОДИЁНА КУТИБ ОЛИШ

УЛЬЯНОВСК, 29 июль. Ильич туғилиб ўсган Ульяновск шаҳри РСФСРда ўзбек адабиёти ва санъати декадаси қатнашчилари олдида катта қурилиш майдонидек намоён бўлди. Бу ерда янги маданият саройи ва 23 қаватли меҳмонхона, педагогика институти ҳамда уй-жой бинолари қад кўтармоқда, кўча ва майдонлар обод қилинмоқда.

Аммо асосий иншоотлар Волга соҳилида, Ильич туғилиб ўсган жой атрофида ўрнашган. Бу ерда бутун мамлакатнинг куч-ғайрати билан муҳташам архитектура комплекси — азиз тарихий ёдгорликларни абадийлаштириши лозим бўлган марказ вужудга келтирилмоқда.

Республикамиз вакилларининг катта бир группаси Ульяновск шаҳрига келган куннинг эртасига Ленин ёдгорлигини барпо этувчилар — комсомолларнинг Бутуниттифоқ зарбдор қурилиши қатнашчилари ҳузурига боришди. Қурилиш майдонида Хоразм «Лазги» ансамбли артистлари ўзбек қўшиқлари ва рақсларини ижро этишди.

Шу куни эрталаб шаҳарнинг бошқа бир чеккасида Ульяновск оғир станоклар заводининг кўп минг кишилик коллективи республикамизнинг вакилларини самимий табриклади. Шу нарса характерлики, жаҳонда энг йирик станокларни ишлаб чиқараётган бу завод Ўзбекистон билан маҳкам боғланган. Бу завод республикамиздан электр кабели, трансформаторларни ва бошқа маҳсулотларни олиб турибди.

Меҳмонлар ва Ульяновск ишчилари завод майдонида дўстлик митинги ўтказдилар. Шу ерда ҳозир бўлган кишилар Ленин тўғрисидаги шеърларини ўқиб берган Ўзбекистон халқ шоираси Зулфияни давомли қарсаклар билан кутиб олишди. Завод ишчиси, СССР Олий Совети депутати Н. А. Волков Ўзбекистон меҳнаткашларининг Ленин вахтасида катта муваффақиятларга эришувларини тилади. Қорақалпоғистон филармониясининг ашула ва рақс ансамбли шу майдонда концерт қўйиб берди.

Ульяновскдаги автомобиль ва мотор заводларида ҳамда бошқа корхоналарда ҳам шундай самимий учрашувлар бўлди. Санъат усталаримиз, ёзувчиларимиз, композиторларимиз ва рассомларимиз шаҳар меҳнаткашлари билан учрашдилар. Минг-минглаб ульяновскликлар Ўзбекистон кинематографчилари яратган фильмларни томоша қилишди.

Декада қатнашчилари Ульяновскдан жўнаб кетиш олдидан шаҳарнинг Ильич номи билан боғланган жуда кўп тарихий ёдгорликларини кўздан кечирдилар. В. И. Лениннинг отаси — И. Н. Ульянов дафн этилган қабрга гулчамбарлар қўйилди.

Декада қатнашчилари Москвага жўнаб кетишди.

Г. ЛИПШИЦ,
Ўзбекистон Телеграф агентлигининг махсус мухбири.

ПАРВАРИШ ҚИЗҒИН

БЕКОБОД. Ленин номли колхознинг Абдуваҳоб Қаҳҳоров бошлиқ звено аъзолари ҳар гектар ердан 30 центнердан ҳосил олиш учун курашяптилар. Звено аъзолари қатор ораларига ишлов беришни кучайтириб юбордилар.

А. ҲАМДАМОВ.

ТЕПЛИЦА ҚУРИЛИШИДА

ОРЖОНИКИДЗЕ, («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Киров номли колхосда теплица қурилиши юзасидан катта ишлар амалга оширилялти. Бу ерда қурилиб, ишга тушадиган теплица комбинати уч гектар ерни эгаллайди. Ишчилар комбинат қурилишини тезлаштириш юзасидан барча ишларни жадал олиб боряптилар. Айниқса бу ишда СПМК—33 қурилиш ташкилоти яхши ишлаяпти. Коллектив қисқа вақт ичида ярим гектар ердаги теплица биноларини қуриб, монтаж ишларини ҳам меёрига етказай деб қўйдилар.

Ота ўғли

Ҳали кун ботмаган, қуёш узоқдан анордай товланиб, олам жамолига тўйиш истагидами уфқ ортига ўтишга имиллардн. Маъруф ака ҳовлига кирди.

Жим-жит. «Учсин ҳали ишдан қайтмаганга ўхшайди. Унга ҳам қийин, — деб ҳовли четидаги пачоқ стулга оҳиста ўтирди, у.—бир ёқда нон заводидаги иш. Бир ёқда бўлса қозон-товоқ дегандай. Ия, Эркин қани?» У ўрнидан туриб, эшикка чиқади. Йўлларни қараб келди. «Жуда шўх чиқди-да, ўғлимиз. Куни билан офтобда қорайиб юради. Қўлидан иш келиб қолган. Шу юриши яхши бўлмаяпти-да», Ўзи ишлаётган заводга киритиб қўйиш фикри аллақачон туғилган эди.

Шу пайт эшик очилди-ю, Учсин Эркинни бағрига босиб шодон кириб келишди. Маъруф ака уларга пешвоз чиқаркан, қалби бир олам нурга тўлди. Бутун чарчоқлари бир зумда ёзилиб кетди.

— Биласанми, миямга бир фикр келди, — деди у хотинига, — Эркинни заводимизга киритиб қўйсам, ўзимизга.

— Ур-ре!— деб қувончидан ирғишлаб кетди Эркин.

— Ҳа, болака-ей, у ердаги ишни осон деб ўйлаяпсан, шекилли? — деди Маъруф ака.

— Ўзингиз ишлаяпсиз-у, — деди соддалик билан ўғли.

— Киритганим бўлсин, ўғлим!

Эрталаб ўғлини корхонага бошлаб келди.

—Мана бу акаларингни кўрдингми, деталлари доим аъло бўлади. — деди Маъруф ака ўз цехининг пешқадамлари Володя Сашков, Тошпўлат Мингбоев, Сергей Сарибачларни кўрсатиб, — ҳали улардан кўп нарса ўрганасан.

Кўп ўтмай Маъруф ака деталларни қабул қилиб ола бошлади. Ҳар бир мастернинг ўз сменаси маҳсулотини тезроқ ўтказиб олишга ошиқаётгани сезилиб турарди. Лекин Маъруф ака шошмас, ҳар қайси детални қўлига олиб кўрмагунча қабул қилмасди. Бир пайт тортишув бўлиб қолди. Мастер Карим Норқўзиев ҳазил тариқасида бир неча детални қабул қилинган деталлар тўпига қўшиб юборди.

— Бешта! Ёзиб қўйинг.

— Ўша деталларингизни териб олинг, дарров, — деди назоратчи мастер, кейин иккитасини қўлида айлантириб, — қаранг шуям инсофданми? Пайванди жуда нобоп-ку. Нега бундай қиласизлар? — деди.

— Ахир, ҳар бирига имиллаб ўтирсак, план қандай тўлади?— деди Норқўзиев.

— Эътиборсизлик эви билан-да! Қаранг, ахир кимни алдаяпсиз, ўзи? Қайтариб олинг, уят бўлади. Ҳа, айтгандай кимнинг пайванди бу?

— Билмасам, — тўнғиллади Норқўзиев.

ИШЧИ НОМИ — ШАРАФЛИ НОМ

— Хўп, вақтим кетса-кетар, юринг аниқлаймиз.

Эркин дадасининг нотаниш бир киши билан жиғиллашиб қолишини дилида сира истамас эди. Бу воқеани кузатиб тураркан, у ишчиларнинг корхона маркаси, шаъни учун бир-бирларини аяб ўтирмасикларини, кейин иш юзасидан айтилган бу аччиқ-тизиқ гапларни тезда унутиб юборишларини ҳали билмас эди.

Ўғлини ўнлаб дастгоҳлар оралаб, завод эшигигача бошлаб борди-да, қайтишда Норқўзиев сменаси ишчиларининг меҳнатини кузатди. Кўпчилик ҳалол, сидқидилдан ишларди. Фақат В. Бобоев деган ишчи шошапиша пайванд қилар, бунинг деталларга ҳам касри урарди. Маъруф ака Бобоевни анча койиди. Биргина ишчи бутун цехнинг кунлик топшириғини ўз муддатида бажарилишига тўсиқ бўлиши мумкинлигини уқдирди. Бобоев шу куни кўнгилдагидек деталлар ҳам тайёрлаб берди.

Цех бир ирмоқ бўлса, назоратчи мастер — шу ирмоқ посбони. У ирмоқ сувини мусаффо сақлаш учун хасчўпларини ушлаб қолади. Маъруф ака «Чирчиксельмаш» заводининг 25-цехида маҳсулот сифатининг доимо аъло бўлиши учун қайғуради, бунга вақтини ҳам кучини ҳам аямайди.

Маъруф Йўлдошев билан цех ичидаги кичкина хонада суҳбатлашиб қолдик. Бу ердан бутун цех яққол кўриниб турибди. У ўз цехида қандай янгиликлар юз бераётгани ҳақида мароқланиб сўзларди.

— Авваллари культиваторлар оддий усулда бўяларди, яъни улар бўёққа ботириб олинарди. Энди пуркагичлар ёрдамида бўяляпти. Бу бўёқни тежаш билан бирга, унинг сифатини ҳам яхшилаяпти. Бўёқни тезроқ қуритиш учун газ печкалардан фойдаланаяпмиз. Яна бир янгилик. Бу йил 20 та янги «ЧКУ-4» маркали ўғитловчи чизель — культиватор ишлаб чиқардик. Улар ҳозир синовдан яхши ўтяпти. Бу агрегат бир йўла беш ишни бажаради. Йил охиригача яна 80 та янги агрегат тайёрланади.

Маъруф ака Йўлдошев кўп нарсалар тўғрисида гапириб берди. Бўстонлиқнинг Сижжак қишлоғида вояга етган бу шовvознинг бутун умри ишчи касби билан боғлиқ.

Йигит киши қирқида қирчиллама бўлади, деган гап бор. Маъруф ака қирқ бир ёшда. У корхонада айни кучга тўлган, бой тажриба тўплаган юзлаб шоввозларнинг биридир. У шогирдлари, қадрдон дўстлари сафида доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига муносиб тўёна ҳозирламоқда.

Ҳ. ИКРОМОВ.

ҚАРДОШ россиялик бунёдкорлар пойтахтимизда кўплаб зилзилабардош турар-жой биноларини барпо этдилар. Улар қадя этган кўркам кўпқаватли уй-жойларда тошкентликлар яйраб истиқомат қилмоқдалар. Суратда: россиялик қурувчилар қўли билан қад кўтараётган кўпқаватли турар-жой биносини кўриб турибсиз.

И. Душкин фотоси. (ЎзТАГ).

КАДРЛАРНИ ТАРБИЯЛАШНИНГ ЛЕНИНЧА ПРИНЦИПЛАРИ

Совет жамияти тараққиётининг ҳамма босқичида Коммунистик партия кадрлар билан ишлаш масаласига катта эътибор бериб келмоқда. Партия ўз ташкилотчилик фаолиятида кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашда, уларни тайёргарлик ва қайта тайёргарликдан ўтказишда ленинча принципларга қатъий ва изчил амал қилмоқда.

В. И. Ленин Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларидаёқ ёзган ўзининг «Совет ҳокимиятининг навбатдаги вазифалари», «Рабкринни қандай қилиб қайта қуриш керак?», «Оз бўлсин-у, соз бўлсин» ва бошқа машҳур асарларида кадрлар билан ишлашнинг илмий принципларини ишлаб чиқди. Кадрларни танлаш ва тарбиялашнинг ленинча принциплари бизнинг кунларимизда коммунистик қурилишнинг мураккаб масалалари — иқтисод, сиёсат, маданият, бутун ижтимоий ҳаёт раҳбарликнинг оқилона, малакали, илмий жиҳатдан асосланган системасини талаб қилаётган бир пайтда айниқса муҳим аҳамият касб этмоқда. В. И. Ленин томонидан ишлаб чиқилган бу принциплар тўпланган тажрибалар коммунистик қурилишнинг ва янги вазифаларига мувофиқ тарзда тўхтовсиз бойитиб борилмоқда ва ривожлантирилмоқда.

КПСС XXIII съезди Ленин кўрсатмаларига амал қилиб ўз қарорида таъкидлаганидек, хўжалик ва маданий қурилиш кўлами мисли кўрилмаган кенгайиб бораётган, ишлаб чиқариш ва ижтимоий ҳаётнинг бошқа соҳаларига раҳбарлик илмий асосларда ташкил этилаётган ҳозирги даврда кадрлар ҳақидаги масала партия ташкилотлари фаолиятида марказий ўрин эгаллаши, кадрларни танлаш ва тарбиялаш иши умумпартиявий ва умумдавлат иши даражасига кўтарилиши лозим.

Марксча-ленинча таълимотни чуқур эгаллаш, партия сиёсатини тушуниш, назарияни амалда ижодий қўллай билиш, кундалик фаолиятда ана шу назарияга риоя қилиш кадрлар ишининг муваффақиятини таъминловчи муҳим шарт ҳисобланади.

В. И. Ленин инсоният тўплаган барча маънавий бойликларни ўзлаштирмай туриб, коммунист бўлиш мумкин эмас, деб кўрсатиб ўтган эди. Партия ва давлат кадрлари учун доҳийнинг бу кўрсатмаси ҳозирги вақтда ҳам ғоят муҳим аҳамиятга эга. Бу маънавий меросда Маркс, Энгельс, Ленин таълимоти, ҳеч шубҳасиз, энг қимматбаҳо мулк ҳисобланади.

Раҳбар кадрларнинг ғоявий савиясини ҳар доим ошириб бориш, уларнинг назарий тайёргарлигини яхшилаш зарурияти коммунистик жамият қуриш учун кураш манфаатларидан келиб чиқади. Марксча-ленинча назарияни барча коммунистлар, биринчи навбатда ҳамма раҳбарлар эгаллашлари талаб этилади. Улар партия, давлат, хўжалик ва бошқа жамоат органларига раҳбарлик қилар эканлар, жамият тараққиёти объектив қонунларини яхши билсалар ва чуқур тушунсалар, коммунизм сари ҳаракатимиз истиқболини аниқ ва равшан кўра олсаларгина турмуш келтириб чиқараётган масалаларни тўғри ҳал этишлари мумкин.

Коммунист бўлган барча раҳбарларнинг оладиган куч манбаи, партия сиёсатини ўтказиш, манфаатларни ҳимоя қилишдаги қатъийлик уларнинг қай даражада ғоявий чиниққанлигига боғлиқ.

Юксак ғоявийлик, эътиқод, улуғ Ленин, партия ишига, коммунизм идеалларига чексиз садоқат коммунист раҳбарнинг муҳим хусусиятидир.

Кадрлар тўғрисидаги ленинча таълимотга амал қилиб, КПСС-нинг жанговар отрядларидан бири бўлган Ўзбекистон Коммунистик партияси кадрларни танлаш ва тарбиялаш соҳасида бир қатор ишларни амалга оширмоқда. Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистонда, бошқа қардош республикаларда ҳам бўлгани сингари, халқ хўжалигининг турли-туман соҳаларида юқори малакали, назарий жиҳатдан саводли, ишда ленинча услуб, илмий шакл ва усуллар, оммани ғоявий-сиёсий тарбиялаш ва уюштириш санъатини эгаллаган кадрлар етишиб чиқди.

КПСС Марказий Комитети томонидан ишлаб чиқилган ва партия XXIII съездида маъқулланган партия маорифининг янги системаси раҳбар кадрларнинг марксча-ленинча ўқувини яхшилашда муҳим роль ўйнамоқда. Маълумки, бу системанинг асосий принциплари кадрларнинг назарий тайёргарлиги ва умумий билими даражасини ҳисобга олган ҳолда ўқувни изчил олиб бориш ҳамда барча коммунистларни ташвиқот-тарғибот ишларига актив жалб қилишдан иборат.

Партия XXIII съезди қарорлари асосида партия ташкилотлари ўқувининг даражасини янада ошириш учун ишни шундай ташкил этишлари керакки, барча коммунистлар, партиясиз активистлар ғоявий-сиёсий ишларга тарғибот ишлари сифатини ошириш зарурияти ҳаётда ўқувнинг янги шакллари — лекторлик маҳорати мактаблари ва курслари, ёш лекторлар мактабларини келтириб чиқарди.

Раҳбар кадрларнинг ғоявий савиясини оширишда назарий конференциялар катта аҳамият касб этмоқда. Бундай конференциялар Ўзбекистон партия ташкилотларининг иш практикасида тобора мустаҳкам ўрин олмоқда. Республикада ўтказилаётган назарий конференциялар коммунистлар, раҳбар кадрлар, лекторлар, пропагандистлар, агитаторларнинг эътиборини назарий ва амалий масалаларни ўрганишга жалб этмоқда. Оммани коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги ҳамма ишларни яхшилашга ёрдам бермоқда.

Назарий конференциялар олдига қўйилган асосий вазифа марксизм-ленинизм классикларининг муҳим асарлари, КПСС тарихи, социализмдан коммунизмга ўтиш даври билан боғлиқ бўлган назарий проблемаларни ўрганишдан иборат. Ҳаммага аёнки, Ўзбекистон — кўпмиллатли республика. Шу сабабли кўпчилик назарий конференциялар коммунизм қурилиши даврида миллий муносабатларни ривожлантириш, совет кишиларини халқлар дўстлиги ва социалистик интернационализм руҳида тарбиялаш масалаларига бағишланмоқда.

Ўзбекистон партия ташкилотлари иқтисодий конференциялар ўтказиш соҳасида ҳам маълум тажриба тўпладилар. Иқтисодий конференциялар кадрларнинг иқтисодий билимини ошириш, илғор тажрибалар, фан ва техника ютуқларини кенг ёйишда муҳим воситадир.

Иқтисодий конференцияларнинг қимматли томони шундаки, бу конференцияларнинг қатнашчилари хўжалик, ишлаб чиқаришнинг аҳволини таҳлил этишга ўрганадилар, маҳсулот таннархига таъсир этувчи сабабларни аниқлайдилар, меҳнат унумдорлигини ошириш учун янги резервларни қидириб топадилар.

Бир неча юзлаб кишилар қатнашадиган бундай конференциялар кадрларнинг ғоявий-сиёсий савияси ўсганлигини кўрсатиб турибди, шу билан бирга республика учун муҳим аҳамиятга эга бўлган кўпгина иқтисодий проблемаларни ҳал этишда, шубҳасиз, катта роль ўйнамоқда.

КПСС Марказий Комитетининг партия XXIII съездига ҳисобот докладида марказда ҳам, жойларда ҳам раҳбар ходимлар малакаси ва ғоявий-назарий тайёргарлигини ошириш бўйича доимий ишлаб турадиган курслар тармоғини янада кенгайтириш, партия ўқув юртлари-системасини такомиллаштириш зарурлиги кўрсатиб ўтилди.

Партия XXIII съезди кўрсатмаларига амал қилган ҳолда КПСС Марказий Комитети кадрларнинг малакаси ва ғоявий-назарий савиясини янада ошириш мақсадида 1966 йил декабрь ойида республикалар, ўлкалар ва областларда партия ва совет ходимларини қайта тайёргарликдан ўтказиш бўйича доимий ишлаб турувчи курслар ташкил этиш ҳақида қарор қабул қилди. Бир ой муддат билан ўқитиладиган бундай курслар КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги олий партия мактабида — Москва, Ленинград, Киев, Минск, Тошкент, Олмаота, Боку, Волгоград, Горький, Иркутск, Куйбишев, Новосибирск, Ростов, Свердловск, ва Хабаровскдаги олий партия мактаблари базасида ташкил этилди.

Курс системасида қоида тариқасида уч йилда бир марта ҳамма партия ва совет ходимлари қайта тайёргарликдан ўтадилар. Шуни таъкидлаб ўтиш керакки, курсларнинг ташкил этилганлиги КПСС Марказий Комитетининг кадрларнинг ғоявий-назарий савиясини ошириш ва сиёсий жиҳатдан чиниқтириш тўғрисида катта ғамхўрлик қилаётганлигини яна бир бор кўрсатиб турибди.

Курсларда тингловчилар КПСС тарихи ва сиёсати, фалсафа, илмий коммунизм, сиёсий иқтисоднинг муҳим проблемалари, саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг конкрет экономикаси, партия ва совет қурилиши масалаларини ўрганмоқдалар. Шунингдек, ўқув планида халқ хўжалиги, фан ва маданиятга раҳбарлик практикасини ҳам ўрганиш кўзда тутилган. Тингловчилар шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари, меҳнаткашлар депутатлари, Советларининг ижроия комитетлари фаолияти билан танишиб, кўп фойдали нарсаларни билиб оладилар.

Семинар ва практика машғулотлари курсларининг тингловчилари учун жуда фойдали бўлмоқда. Бу машғулотларнинг якунлари шуни кўрсатиб турибдики, курсантларнинг қарийб кўпчилиги юксак масъулият ҳис этиб ва интизомли бўлиб, машғулотларга сидқидилдан тайёргарлик кўрмоқда, ажратилган вақтдан ўз билимини ошириш учун фойдаланишга интилмоқда, семинар машғулотларда актив қатнашмоқда. Буни шундан ҳам билса бўладики, ўқувга жалб қилинган 1500 кишидан атиги беш кишининг тайёргарлиги бўш эканлиги аниқланди. Қолганларнинг ҳаммаси «аъло» ва «яхши» баҳолар олди.

Ҳар галги ўқув натижаларига қараб, шундай хулосага келиш мумкинки, курслардаги машғулотлар тингловчиларга кўп билим бермоқда, назарий ўрганишга қизиқиш ортмоқда, дастлабки манбалар устидан ишлашга ҳавас уйғотмоқда, ўқувни давом эттиришга иштиёқ туғдирмоқда.

Кадрларнинг ана шу интилишини қўллаб-қувватлаш, бунинг учун жойларда ғоявий-сиёсий тайёргарликдан ўтказишнинг бошқа шаклларидан ҳам фойдаланиш партия ташкилотларининг биринчи галдаги бурчидир.

Кадрларнинг ишчанлик қобилияти ва ғоявий-назарий савиясини ўстиришда кечки марксизм-ленинизм университетлари, область, шаҳар ва район партия мактаблари, назарий семинарлар муҳим роль ўйнайди. Шу сабабдан партия ва хўжалик активлари учун коммунистик қурилишнинг назарияси ва практикаси бўйича жамоатчилик университетлари, доимий лекторийлар, лекторлар маҳорати мактаблари ва университетлари ташкил этган бир қатор партия комитетларини ҳар томонлама қувватлаш, уларнинг энг яхши тажрибаларини оммалаштириш зарур.

ИДЕОЛОГИЯ ВА ҲАЁТ

яқин йиллар ичида марксча-ленинча назариянинг бутун таркибий қисмини чуқур эгаллаб олдилар.

Ўзбекистон партия ташкилотлари ижодий марксизм-ленинизм, КПСС XXIII съезди қарорларига амал қилган ҳолда партия маорифи системасини тубдан қайта қурдилар. Ўқувни давр талабларига мувофиқлаштирдилар. Бу нарса кадрларга маълум вақт ичида марксизм-ленинизм асосларини изчил ва пухта ўрганиш имконини бермоқда.

Ўзбекистонда кадрлар билан ишлашда ғоявий тарбиялашнинг бошқа шакл ва воситаларидан ҳам фойдаланилмоқда. Булар доимий ишловчи лекторийлар, коммунистик қурилиш назарияси ва практикаси бўйича жамоатчилик университетлари, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган назарий конференциялар, лекторийлардир.

Бутун ғоявий-тарбиявий ишларни юқори даражага кўтариш кўп жиҳатдан лекторлар ва пропагандист кадрларга боғлиқ.

В. И. Ленин Каприйск партия мактаби ўқувчиларига ёзган машҳур хатида шундай, деган эди: Ҳар қандай мактабда энг муҳим нарса — лекцияларнинг ғоявий-сиёсий йўналишидир. Бу йўналиш нима билан белгиланади? Бутунлай ва тамомила лекторлар составини билан белгиланади.

Идеология ишига, жумладан лекция пропагандасига раҳбар ходимлар, совет интеллигенциясини кенг жалб қилиш, уларнинг тар-

М. ИСКАНДАРОВ,
тарих фанлари кандидати.

ГАЗЕТАНИНГ МИНГИНЧИ СОНИ

Саккиз йилдирки, Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитети ва меҳнаткашлар депутатлари область советининг органи — «Коммунизм тонги» — Оржоникидзе ва Бўстонлиқ районлари учун чиқариладиган газетасининг 1000-сони босмадан чиқди.

Ўтган даврлар мобайнида газета партия ва ҳукуматимиз қарорларини кенг пропаганда қилишда озми-кўпми ўз ҳиссасини қўшди.

Газета саҳифаларини варақлар экансиз турли-туман рубрикалар остида берилган материалларга кўзингиз тушади. «Партия турмуши», «Сўз илғорларга», «Машъалларимиз», «Ўқитувчилар минбари», «Сиёсий ташкилотчилар бурчаги» каби рубрикалар газетамизда доимий бўлиб қолди. «Халқ контроли саҳифаси» каби ой сайин чиқиб турадиган саҳифалар ҳам анча қизиқарли.

Редакциямиз доимо жамоатчи мухбирларга суяниб иш олиб боради. Қишлоқ хўжалиги, маданият бўлими ҳузурида тузилган штатсиз бўлим аъзолари ҳамда жойлардаги мухбирлар пости кўплаб хабарлар, лавҳа, репортажлар юбориб турибди. Насиба Холдорова, Шавкат Расулов, Хайрулла Фатхуллаев, Омонгельди Сандаҳмедов каби штатсиз мухбирлар газетамизнинг ишонган кишиларидир.

Шу кунларда редакция ходимлари янги-янги режалар билан меҳнат қилмоқдалар. Улуғ йўлбошчи В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан саҳифалар, разворотлар бериб борилмоқда. Район миқёсидаги янгиликларни, улкан Чорвоқ сув омбори қурилиши, Тошкент ГРЭСи ва бошқа жойлардан кўплаб материаллар босилмоқда.

Р. УБАЙДУЛЛАЕВ,
«Коммунизм тонги» газетасининг редактори.

Суратда: газетанинг 1000-сони чиқарилмоқда.

А. Абалян фотоси.

АНГРЕН ХАБАРЛАРИ

Универсал имтиҳончи

Шаҳардаги 3-техника билим юртининг ўқитувчиси Ю. Редько ҳамда мастер А. Тихонов ўқувчилар билан ҳамкорликда йўл ҳаракати қоидаси бўйича билимларни синаб кўриш имконини берувчи электрон имтиҳончи ясашди.

Мазкур асбоб йўл ҳаракати қоидасини ўрганишни бирмунча енгиллаштиради. У ўқувчига 16 савол бериб, билимини синаб кўради. Ўқувчи эса ўз навбатида кнопкаларни босиб берилган саволга жавоб қайтаради. Борди-ю, жавоб қониқарли бўлса, кўк чироқ ёқилади, нотўғри бўлса, қизил чироқ ёнади.

Шуниси диққатга сазоворки, махсус асбоб фақат 16 савол бериш билан чекланмайди. Савол ҳамда жавоблар жадвалини ўзгартириб, йўл ҳаракати қоидасидан ташқари автомобилнинг қурилиш техникаси бўйича ҳам савол бериш имконияти мавжуд.

ТР—1 деб номланган машина ҳозир республика меҳнат резервлари кўргазмасида намойиш қилинмоқда.

ЯНГИ МАҲСУЛОТ

Ангрен кулолчилик комбинати маҳсулоти азалдан машҳур. Бу ерда турли-туман пардозлаш плиталари, трубалар тайёрлаш билан бир қаторда яқинда бошлаб санитар-техник жиҳозлар тайёрлашга ҳам киришилди. Ювиниш столлари ва медицинада зарур ҳисобланган бочкачалар ишлаб чиқариш комиссия томонидан маъқулланди.

В. САЖНОВ.

РЕСПУБЛИКАДА ЯГОНА

Тансоғлиқ туман бойлик, дейди халқимиз. Чиндан ҳам шундай. Партия ва ҳукуматимиз меҳнаткашларни яхши ишлаб, кўнгилли дам олишлари учун барча имкониятларни яратиб берганлар. Юзлаб сўлим, хушманзара дам олиш уйлари, санаторийлар кишилар ихтиёрида.

Халқ соғлигини сақлаш йўлида ҳам талайгина ишлар қилинмоқда. Йил сайин медицина муассасалари сони ортмоқда, малакали ходимлар, янгидан-янги шифокорлар армияси кишиларимиз дардини енгиллаштирмоқдалар.

Жумладан, пойтахтимизнинг Тимирязев кўчасида қурилаётган уч қаватли поликлиника биноси бугун-эрта фойдаланишга топширилади. «Главташкентстрой»нинг 159-қурилиш трести 64-қурилиш бошқармасининг қўли гул бинокорлари томонидан тезкорлик билан олиб бораётган стомотология поликлиникаси медицинанинг энг сўнгги ютуқлари, асбоб-анжомлари билан жиҳозлантирилади. Республикамизда ягона ҳисобланган бу даволаш муассасаси олтита корпусни ўз ичига олиб, унда 40 дан ортиқ тиш докторлари беморларни қабул қилишади.

М. ЗОКИРОВ.

Металлургларга ғамхўрлик

Яхши дам—меҳнатга ҳамдам

Қурама тоғ тизмалари Олмалиқдан шундай кўриниб туради. Тоғ бағрининг гўзал табиати, соф ҳавоси металлурглар қалбини аллақачон ўзига мафтун этган. Шанба ва якшанба кунлари шаҳарликлар ўз оила аъзолари билан тоққа томон йўл оладилар. У ерда комбинатнинг ҳар бир цехи, корхонаси ўзи учун алоҳида-алоҳида дам олиш зонаси яратган. Мис заводи, иссиқлик энергияси маркази, темир йўл цехи ишчи-хизматчилар учун қурилган дам олиш зоналари айниқса гўзал. Кечқурунлари кўчма киноустановка, бадиий ҳаваскорлар дам олувчиларнинг ихтиёрида бўлади.

500 ўринли пионерлар лагери ҳам шу тоғ ёнбағрида жойлашган. Ҳар ёз каникуллар бошланиши билан ўқувчилар шу томонга отланишади. Ҳозир улар мириқиб ҳордиқ чиқармоқдалар.

— Энди Сирдарё бўйларини ҳам ўзлаштиряпмиз, — дейди комбинат касаба союзлари Советининг раиси Виталий Кузьмич Бреус.— Шу йил баҳорда дарё бўйида қирқ ўринли туристик база қурилиши тамомланди. Оҳангарон дарёси бўйида эса сузиш ҳавзаси яратилди.

Туристик база шаҳардан унчалик узоқ эмас. Эрта билан чиқиб кетган киши куни бўйи ов овлаб, дам олиб кечқурун яна шаҳарга қайтиб келаверади. Агарда яна бир-икки кун қоламан деса марҳамат, бепул меҳмонхона унинг ихтиёрида. Ошхона, магазинлар эшиги доимо очиқ. Теварак-атроф обод ва кўркам. Ов ишқибозларини ҳозир шу жойдан топасиз.

— Меҳнат отпускаларини марказий санаторий ва дам олиш уйларида ўтказиш истагини билдирганлар учун ҳам йўл очиқ, — қўшиб қўйди Виталий Кузьмич. — Ҳар кварталда 100—110 киши Иттифоқимизнинг турли шаҳарларида дам олиб, саломатлигини мустаҳкамлаб қайтаяпти. Ҳозир илғор ишчиларни, жамоатчи активларни бепул путёвкалар билан мукофотлашни амалда тажрибадан ўтказяпмиз. Бу усул кишиларда активликни янада оширяпти.

Виталий Кузьмич шкафдан бир дафтарчани олиб аллақандай рўйхатларга кўз югуртирди.

— Мана бу шу йилнинг ўтган ойларида марказий санаторий ва дам олиш уйларида ҳордиқ чиқарган ишчиларнинг рўйхати, — давом этди, у. — Темир йўл цехининг кран машинисти Ф. Аҳмедова яқинда Адлердан қайтди. Қалмоққир кони слесари Ш. Абдуллаев Қора денгиз соҳилларида дам олди. Мис саралаш фабрикаси йигирувчиси А. Ботиров эса Евпаторияда бўлди. Ярим йил ичида касаба союз активларидан ўн икки кишига бепул путёвка берилди. Бепул путёвкалар билан ҳордиқ чиқариб қайтганлар орасида В. Осокина, Д. Зинатуллин, Г. Сухорукова ва бошқа ўртоқлар бор.

Дарҳақиқат, сўнгги йилларда комбинат маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилоти ишчиларнинг кунгилли дам олишларини таъминлаш учун бир қатор мақтовга лойиқ тадбирларни амалга оширди. Шаҳарнинг ўзида сузиш ҳавзаси, спорт зали, 10 минг ўринли стадион, шахмат-шашка клуби ишлаб турибди. Бу жойларда ишчилар меҳнатдан сўнг турли спорт машқлари билан шуғулланиб келмоқдалар. Айниқса, штангачилар мусобақаси қизиқарли бўлаяпти. Олмалиқ штангачилари республика биринчилигида қатнашиб мукофотли ўринни эгаллашди.

Яқинда комбинатда спартакиада бўлиб ўтди. Бунда тўрт минг киши иштирок этди. Умуман олганда, корхона ишчиларининг 20 проценти бевосита спорт билан шуғулланиб келаяпти. Спортнинг оммавий тус олаётганлиги бир томондан тарбиявий аҳамиятга эга бўлаётган бўлса, иккинчи томондан ишга барака киритаяпти.

В. И. Ленин номидаги кон-металлургия комбинати маъмурияти ишчилар фарзандларининг ҳордиғини ҳам кўзлаяпти. Бу йил 125 бола Урал пионерларининг меҳмони бўлди. ГДРдаги Монсвейлер кон-металлургия комбинати таклифига биноан ўн ўқувчи дам олгани немис дўстларимиз диёрига жўнаб кетди. Бу ўқувчиларнинг ҳаммаси синфдан-синфга аъло баҳолар билан кўчган, жамоатчилик ишларида актив қатнашаётган пионерлардир.

Бундан буён дам олувчилар сони яна ҳам кўпаяди. Яқин кунлар ичида юз ўринли профилакторий ишга туширилади. Адлерда эса 24 ўринли пансионат қурилаяпти. Ҳар ойда ўн киши дам олишга Нальчикка юбориб турилади. Тоғ ёнбағрида яна қўшимча дам олиш зоналари яратилаяпти.

Бу ғамхўрлик комбинат ишчилари, инженер-техник ходимлари ғайратига ғайрат қўшаяпти. Улар ой сайин самарали ишлашга ҳаракат қилмоқдалар.

Ж. НОСИРОВ.

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ машина шиналари ремонти заводи коллективи беш йилликнинг тўртинчи йилида самарали меҳнат қилмоқда. Суратда: илғор вулканизаторлар Асад Жўраев ва Ориф Мираҳмедов ўртоқлар тайёр маҳсулотни кўздан кечирмоқдалар.

М. Нуриддинов фотоси.

ХОТИН-ҚИЗЛАР ЮБИЛЕЙГА

Яқинда Юқори Чирчиқ районидаги «Гулистон» колхозида жаҳонда биринчи социалистик давлатнинг асосчиси Владимир Ильич Лениннинг туғилганига 100 йил тўлиши юбилейига бағишланган хотин-қизлар йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишда район хотин-қизларининг улуғ доҳий юбилейига кўраётган тайёргарликлари ва навбатдаги вазифалари ҳақида район партия комитетининг секретари ўртоқ Иззат Султонова доклад қилди.

Шунингдек, бу улуғ санага кўраётган тадбирлари, тўйга қандай ютуқлар билан келишаётгани, шу йўлда қилаётган меҳнатлари ҳақида «Паркент» совхози хотин-қизлар Советининг раиси Эмина Исмоилова, район болалар касалхонасининг педиатори Замира Исақулова ўртоқлар сўзлаб бердилар. «Коммуна» колхозининг хотин-қизлар Совети раиси Қаюма Йўлдошева, область партия комитетининг инструктори Ҳошия Содиқжонова ўртоқлар ҳам йиғилишда сўзга чиқишди.

Шундан сўнг СССР халқ артисткаси Лутфихон ая Саримсоқова минбарга кўтарилади. У ўтмишдаги хотин-қизларнинг аянчли аҳволлари, озодлик йўлида курашиб ҳалок бўлган хотин-қизлар ҳақида, В. И. Ленин даҳоси билан вужудга келган биринчи социалистик давлатда уларнинг фаровон турмуш кечираётганликлари тўғрисида тўлқинланиб гапирди.

Йиғилиш охирида бадиий ҳаваскорлар концерт кўрсатдилар.

СССР Ҳаво Флоти куни олдидан

САМО ЛОЧИНИ

(ЛАВҲА)...

«Қани энди учувчи бўлсам-у, Чкалов, Байдуков, амакимларга ўхшаб, океанлар узра парвоз этсам. Шунда менинг номим ҳам одамлар оғзидан тушмасди, шоирлар номимни улуғлаб, шеърлар тўқишарди, китоблар ёзиларди, ўқитувчиларим, дўстларим кўча-кўйда, ҳаммаёқда мен билан фахрланиб юришарди. Билмадим, тренеримиз ваъдасида турармикин? Эртага планерда учасизлар, деган эди. Ишқилиб, ухлаб, кечикиб қолмасам бўлгани...».

Ғафур ширин орзулар, ҳаёллар оғушида пинакка кетди. У ҳатто ҳадиксираб кийимини ҳам ечмаган, деразани ёпиб қўйишни ҳам ёддан чиқарган эди.

Баҳорнинг ўрталари бўлишига қарамай, ҳаво батамом юришиб кетмаган, вақти-вақти билан чақмоқ чақиб, ёмғир ёғиб ўтарди. Жасур совет учувчиларининг Шимолий қутб ҳамда Америкага қилган дадил парвози жаҳон аҳлини қойил қолдирган ва бу қаҳрамонлик айниқса Ғафурга ўхшаш ўспиринлар қалбига ўчмас чўғ ташлаган бир пайтлар эди.

Хўрозлар учинчи бор тонгни қаршилаганда Ғафур йўлга тушди. У шошиларди. Ҳатто оёқ остида пилич-пилич этиб қадамни тезлаштиришга ҳалал бераётган лойга ҳам, кўкда эринчоқлик билан сузиб юрган пага-пага булутларга ҳам эътибор бермасди. Бола калбини, вужудини фақат парвоз чулғаб олганди. У ўзини, янги, сирли ҳаёт бўсағасида турган, эндигина учирмага тайёр қушчадай ҳис этарди.

Қуёш борлиққа кокилларини ёймасданоқ, Ғафур аэродромга етиб келди. Тизза бўйи ўсиб ётган ўт-ўланлар вазмин заминга таъзим қилгандек эгилган, гўё майсалар кумушдан андоза олгандек туюларди. Белгиланган жойга ўтиб олгунча унинг усти-боши шабнамдан жиққа ҳўл бўлди.

Ҳар қалай тренер ваъдасининг устидан чиқди. Болалар бир-икки соат ўтни ўриб, учишга майдон ҳозирлашгач, устознинг «Планерларга!» деган командаси янгради..

— Қўрқдимми, ёки ҳаяжонландимми ўшанда, билмайман. Лекин ана шу кунги парвоз учувчиликка бўлган иштиёқимга абадий муҳр босган эди,— деган деди суҳбатимизнинг бирида Ғафур.

Йил ўтди. 1935 йилда аэроклубни тамомлаган йигит мактабда олган билимини такомиллаштириш, бўлажак парвозларга ўзини жисмоний жиҳатдан тайёрлаш мақсадида физкультура техникумига ўқишга кирди. Уч йилдан сўнг техникумни имтиёзли диплом билан тугатган йигит ҳаётида бахтли тасодиф юз берди. Давлат имтиҳонларида комиссия сифатида Тамбов шаҳридаги авиация билим юртидан келган бир группа ўқитувчилар Ғафурнинг қобилияти; учувчиликка бўлган чексиз ҳавасини кўриб, уни Тамбовга таклиф этишди. Йигит иккиланмай бу таклифни бажонидил қабул қилди.

— Авиация билим юртида ўқиш мен ўйлагандай осон эмас эди. Дарслар, амалий машғулотларнинг мураккаблиги бир оз қийнаб қўйди. Курсдошлардан орқада қолмаслик мақсадида тунни тонгга улаб, китоб ўқирдим..

Зеҳнли, тиниб-тинчимас, тиришқоқ йигитнинг меҳнатлари зое кетмади. 1940 йилда авиация билим юртини муваффақиятли тугатиб, Фрунзе шаҳрига йўл олди. Икки йил давомида ўқув бўлинмасида инструктор бўлиб ишлаган Ғафур қирққа яқин шогирдлар тайёрлади.

Аммо бу вақтга келиб Ватанимиз тупроғи хавф остида қолган, гитлерчилар Германияси Ватанимиз пойтахти Москва яқинида, Сталинград бўсағаларида, қисқаси Болтиқ денгизидан Қора денгизгача бўлган ерларимизда жанг олиб борарди. Ватан тақдири хавф остида қолган бир пайтда Ғафур Орипов ўз ўрни деб жанг майдонини билди. У Фрунзеда ташкил этилган кўнгиллилар сафига қўшилиб, фронтга жўнади.

Шу пайтда душман Сталинград яқинида йирик кучлар тўплаб, Ватанимиз пойтахти — Москвага Волга дарёсидан ўтиб, орқадан зарба беришга шайланаётган эди. Шунинг учун ҳам бош қўмондонлик фронтнинг ана шу участкасини ҳар томонлама мустаҳкамлаш, ёвуз душманнинг шоҳини худди шу ерда синдиришга қарор қилган эди. Ғафур ва унинг ўнга яқин дўстлари 17-ҳарбий ҳаво армиясининг 7-авиация полки ихтиёрига юборилди.

— Қўмондонликнинг буйруғига кўра, эртасигаёқ бизга У—2 самолётларини бириктириб қўйишди, ва шу куни дастлабки жанговар вазифани бажаришга тўғри келди. Вазифа Калач райони яқинидан ўтган фронт линиясини аниқлаш, иложи бўлса душман техникаси тўпланган жойни суратга олиб қайтиш эди.

Кун ниҳоятда совуқ. Қалин ёққан қор, устига устак кучли бўрон вазифани қийинлаштирар, лекин буйруқ ҳарқандай шароитда ҳам бажарилиши керак эди, — дейди босиб ўтган жанговар йўлларини эслар экан учувчи. — Ҳарқалай, биринчи топшириқ беками-кўст бажарилди. Ахборотимизга кўра, тонг билан артиллериямиз душманга ажал ўти сочабошлади.

Ўзбек учувчиси фақат разведка ишларини бажармади. У кези келганда душман устига бомба ташлади, ярадорларни жанг майдонидан олиб чиқди, жангчиларимизни почта, дори-дармонлар билан таъминлаб турди. Ғафур уч йил давомида мингга яқин ана шундай муҳим топшириқларни бажарди, Сталинграддан то Австрия тупроғигача босқинчиларни изма-из қувиб борди, Польша, Венгрия, Чехословакия, Руминия ва бошқа мамлакатларни озод қилишда қаҳрамонлик намуналарини кўрсатди.

Олий бош қўмондонлик Ғафур Ориповнинг Ватанимиз озодлиги йўлида кўрсатган жасоратини муносиб тақдирлади. У иккинчи даражали «Ватан уруши» ордени, ўнлаб медаллар билан мукофотланди.

Ниҳоят, ташвишли кунлар ҳам ортда қолди. Йигит яна жонажон шаҳри Тошкентга қайтиб, севган касбини давом эттирди. 1945-1946 йилларга келиб мусаффо осмонимизда ЛИ—2 каби замонавий самолётлар пайдо бўлганди. Ғафур ана шундай самолётларнинг бирига иккинчи учувчи қилиб тайинланди.

Йиллар ўтди. Орипов тинмай ўз устида ишлади, маҳоратини қиёмига етказаборди. Лаёқатли, тиниб-тинчимас йигитнинг самолётни мустақил бошқаришига ишонч ҳосил қилган раҳбарлар уни кема командири лавозимига тайинлашди. Орипов икки йил давомида Москва, Сочи, Тбилиси каби маршрутлар бўйича учиб, юз мингдан ортиқ кишини кўзлаган манзилларига бехатар етказиб қўйди.

— Ғафурнинг ажойиб хусусияти шуки, — дейди у ҳақда Ўзбекистон граждан авиацияси бошқармасининг Тошкент бирлашган бўлинмаси бошлиғи Наби ака Ваҳобов,— бирон-бир янги самолёт ихтиро қилиндими, унинг сир-асрорини билиб олмагунча тинчимайди, қўл остидаги касбдошларини ҳам шунга ундайди.

Мана олти йилдирки, Ғафур ака Орипов Тошкент бирлашган бўлинмасида бўлинма бошлиғи лавозимида ишлаб келаяпти. Унга кун билан туннинг фарқи йўқ. Қачон, қаерга училишини айтишса бўлгани. Учаверади. Чунки унинг ёшликдан самога ишқи тушган. 30 йилдан бери эл хизматида.

Ғафур ака фақат моҳир учувчигина эмас. Шунинг билан бирга талабчан педагог, камтарин устоз ҳамдир. У 30 йиллик фаолияти мобайнида 400 га яқин шогирд тарбиялаб етиштирди. Унинг қўлида таълим олган, тарбияланган лочинларни турли шаҳарларда, турли самолётларда кўриш мумкин. Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, ИЛ—18 самолёти командири Турсун Тўхтахўжаев, Тошкент Хўжаев ва бошқалар ҳали-ҳалигача Ғафур ака тарбиясини олишганидан мамнун бўлиб юришади.

— Тунов куни ҳисоблаб чиқсам, 15 минг соат ҳавода бўлибман, — дейди Ғафур ака мамнун ҳолда. — Лекин вақтивақти билан рейсга чиқмасам, ўзимни қўярга жой тополмайман.

Дарвоқе, Ғафур ака ўз ҳаёти, турар-турмушини самосиз парвозсиз тасаввур қилолмайди. Чунки танлаган касби уни элга танитди, ҳурмат-эътиборли қилди. Унинг тўнғич ўғли ҳам унинг изидан бораяпти. Куни кеча Ғафур ака билан учрашиб қолганимизда, ўғлидан хат олганини айтиб қолди. Сатрларга кўз югуртаман:

«...Дада, бугун кундузги учишларни тугатдик. Яна бир-икки кундан сўнг кечқурунги машқлар бошланади»... — Шундай. Бир йилдан кейин Эркин ўрнимни эгаллайди. Қобил, идрокли чиқди. Ўқитувчилари ҳам мамнун ўқишидан.

Ғафур ака хатни қўлига олди-да, эҳтиёткорлик билан ён чўнтагига яшириб қўйди. «От ўрнини той босар» пичирлади. унинг лаблари ва охиста қўшиб қўйди. «Яна бир йилдан сўнг ўқишини тугатади. Шунда пенсияга чиқсам ҳам бўлаверади».

Суҳбатимиз айланиб, учувчилар бўлинмаси устига келиб тўхтади. Ғафур ака ўз касбдошлари муваффақиятлари тўғрисида ғурур билан гапирарди.

— Етти йилдан бери бўлинмамиз учувчилари авариясиз ишлаб келишаяпти. Ўтган йили 50 тонна ёнилғи, минг соат вақт тежаб қолдик. Бу рақамларни пулга чаққанда фақат тежалган вақтнинг ўзи давлатга 300 минг сўм фойда келтирибди. Бешйилликнинг тўртинчи йилини ҳам яхши бошладик. Ярим йил ичида бирнеча тонна бензин ҳамда юзлаб соат вақт тежалди.

Кичик бир лавҳада Ғафур аканинг 30 йиллик учувчилик фаолиятини батафсил шарҳлаб беролмаймиз, албатта. Ўз ҳузур-ҳаловатидан эл манфаатини устин қўювчи, кишиларнинг узоғини яқин қилувчи олийжаноб касб эгаси ҳақида ҳар қанча илиқ гаплар айтса камлик қилади.

Я. САЛИМОВ.
Автор фотоси

Суратда: ўртоқ Ғафур Орипов учиш олдида.

Янги ўқув йилига тайёрмисиз?

ТЕКШИРИШ НИМАЛАРНИ КЎРСАТДИ

Областимиз халқ маорифи бўлими мактаблар ва мактабгача тарбия болалар муассасаларини янги ўқув йилига намунали ва барвақт тайёрлаш юзасидан ўзаро текшириш бригадаларини тузиб, яхши бир тадбирни амалга ошираётир. Текшириш бригадалари жойларда бўлишиб, Қашқадарё область Яккабоғ райони меҳнаткашларининг В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига мактабларни янги ўқув йилига барвақт ва сифатли қилиб созлаш борасидаги мурожаатининг қандай бажарилишини текшириб, бу соҳада қўлга киритилган ютуқларни қайд этиш билан бир қаторда, камчиликларни ҳам рўйирост очиб, дўстона маслаҳатлар бераётирлар. Бекобод район маорифчиларидан бир группаси Оржоникидзе район мактабларида бўлишди.

Текшириш натижалари нималарни кўрсатди?

ЭЛ МАДАДИ

Оржоникидзе район маорифчилари партия, совет, касаба союз ва жамоат ташкилотларининг кўмагида доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, мактаблар ва болалар муассасалари ремонтини уюшқоқлик ва тезкорлик билан олиб бормоқдалар.

Районда 48 мактаб, 19 болалар боқчаси ва 3 та болалар муассасаси мавжуд. Текшириш давомида мактаб бинолари ва болалар муассасаларини янги ўқув йилига тайёрлашда катта иш олиб борилаётганлиги аниқланди. Янги ўқув йилини муносиб кутиб олишда район меҳнаткашлари барча имкониятларни ишга солиб меҳнат қилаётганлиги ҳар қадамда сезилиб турибди.

2, 7, 30, 34, 37, 39-мактаб бинолари ва ўқув ашёлари сифатли ремонтдан чиқарилган. Қўчқор Махмудов директорлик қилаётган 30-мактаб педагогик коллективи синфхоналар ва инвентарлар ремонтини пухта бажарган. «Коммунист» колхози (раиси М. Мирсоатов, бошланғич партия ташкилотининг секретари А. Набижонов) мактаб ремонти учун керакли қурилиш материалларини етказиб берди. Ўқитувчилар, юқори синф ўқувчилари ва техник ходимларнинг енг шимариб ишлашлари натижасида 2 та синфхона қайта тикланди. Мактаб биноси янги қурилгандек туюлади, кишига. Бино қуёш нурида ярақлайди. Синфларда дарс машғулотлари бораётгандек. Мактаб ҳовлиси озода ва шинам.

Текширишда шу нарса аён бўлдики, район бўйича 25 та мактаб, 10 та болалар боқчаси, 2 та болалар муассасаси ремонт қилиниб, янги — 1969-70 ўқув йилига тахт қилиб қўйилган. Қолган мактаблар ва болалар муассасаси ремонти эса тезкорлик билан олиб борилаётир. Маҳаллий Советлар ва уларнинг халқ маорифи бўйича шуғулланувчи доимий комиссиялари мактаблар ремонти, янги бинолар қуриш, мактабларнинг ўқув-моддий базасини мустаҳкамлаш, ўқитувчилар билан ишлаш, уларнинг малакасини ошириш тўғрисида тинмай қайғурмоқдалар. Киров номли, «Коммунист», «Правда» колхозлари, «Қибрай», «Химик» совхозлари, Гулистон, Куйбишев, Байтқўрғон қишлоқ Советлари, Каскад ГЭСи маъмурияти мактабларга катта ёрдам кўрсатмоқдалар. Ҳиммати баланд бу оталиқ ташкилотлар мактабларни қўшимча синфхоналар билан таъминлаш юзасидан оқилона тадбирларни белгилаб, уларни изчиллик билан амалга оширputётирлар.

Умуман, районда мактаб бинолари қурилиши кўлами йил сайин кенгайиб бораётир. Эл мададига таяниб янги ўқув йилига тайёргарликни 1 августга қадар тугатишга қатъий сўз берганлар. Сўзи билан иши бир маорифпарварлар кенг жамоатчилик ва оталиқ ташкилотларининг фаол иштирокида ўз ваъдаларининг устидан чиқадилар.

ЁЗ КЎНГИЛЛИ ЎТМОҚДА

Янги ўқув йилига ҳозирлик кўпгина масалалар билан боғлиқ. Ёз гаштини суриб, мароқли ҳордиқ чиқарган бола куч-қувват тўплаб, йил бўйи куч-ғайратини ўқишга сарфлайди. Шунинг учун ҳам пионер ёзини намунали ташкил этиш ва уни кўнгилли ўтказиш халқ маорифи ходимларининг, мактаб раҳбарларининг оталиқ ташкилотларининг асосий ва муҳим вазифаларидир. Район мактаблари қошида ташкил этилган пионер лагерларида, меҳнатдам олиш ва соғломлаштириш майдончаларида пионерлар ҳордиқ чиқаришяпти. Бу йил 18 минг ўқувчи лагерларда, 12 минг бола соғломлаштириш майдончаларида дам олади. 1 минг ўғил-қиз экскурсияда бўлиб, жонажон Ватан табиати ва бойликларини ўрганади. 16 аълочи ўқувчилар эса туристик походларга жўнаб кетдилар.

Маълумки, боғчаларнинг катта группасидан ҳар йили ўнлаб бола мактабга боради. Уларнинг ёзда мириқиб дам олишлари, тайёрлов группаларига қатнашишлари 1-синфда муваффақиятли ўқишларининг гаровидир. 36-мактабнинг бошланғич синф ўқитувчиси А. Ф. Калинина олти ёшли болаларни мактабга тайёрлашда катта иш қилмоқда. Февраль-май ойларида мактабга илк бор қадам қўядиган болалар билан шуғулланади. Улар билан индивидуал алоқада бўлиб, мактаб ҳақида тушунча ҳосил қилади. Ўқиш ва ёзишни ўргатиб боради.

ҚЎЛ УЧИДА...

Текшириш бригадаси аъзолари 40-мактаб (директори У. Сопаев)-да бўлганларида «Ия, бу сувдан холва-ку!» деган фикрга келишди. Керакли материаллар ва ишчи кучи бўлгани ҳолда мактаб ремонти сифатсиз бажарилган. Парталарнинг синиқ ва тешик жойлари тузатилмасдан номигагина бўёқ суртиб чиқилган. Эшик ва деразалар ҳолига вой! 2 та синфхонанинг девори ёрилиб ётибди. Шифти эса сувалмаган. Бунинг устига текшириш вақтида мактаб директори қатнашмади. Хўжалик ишлари бўйича мактаб директорининг ўринбосари Нурмуҳамедовдан мактаб биноси ва инвентарлари ремонти сифатсизлиги сўралганда у ўзини оқлашга тушиб кетди:

— Бизда янги парталар сероб. 1 сентябрь қўнғироғи жиринглаши биланоқ сизлар айтган сифатсиз ремонт қилинган парталар ўрнига янгиларини тизиб чиқамиз?.. Шунга ҳам жон куйдириб юрибсизларми?..

— Кўргазмалилик—ўқувчилар активлигини ошириб, ўтилган темани ўқувчилар онгида узоқ сақлаши учун муҳим омил бўлиб ҳисобланади. Барча мактабларда фан кабинетлари кўргазмали қуроллар билан тўлиқ жиҳозланган ҳолда 36, 37, 38-мактабларда бунга эътибор берилмаётир. Химия, физика кабинетларида шу фанга оид ўқув кўргазмали воситалар йўқ даражада. Мазкур мактабларда кабинетлар номигагина ташкил қилиниб, мактаб маъмурияти уларни керакли асбоб-ускуналар билан таъминлашни ҳаёлларига ҳам келтирмаётир. 34, 36, 38-мактаблар эса ўқув-тажриба участкасига эга эмас. Бу ҳол ҳеч кимни ташвишлантирмаётганлиги ачинарлидир.

ЭЪТИБОРДАН ЧЕТДА ҚОЛМАСИН.

Мактабларни ўқитувчи кадрлар билан таъминлаш, ўқувчиларга керакли дарстлик ва ўқув ашёлари етказиб бериш-янги ўқув йилига тайёргарлик билан боғлиқ масала ҳисобланади. Бу борада район халқ маорифи бўлими бир қатор тадбирларни амалга ошираётир. Барча мактаблар ўқитувчи кадрлар билан тўлиқ таъминланган. Ўз касбининг устаси, машъал педагоглар кўплаб топилади. Район мактабларида янги дарсликлар сотиш ва эскиларини алмаштириш қизғин олиб бориляпти. Китоб ўқув қуроллари билан савдо қилиш ҳар бир мактабнинг ўзида олиб борилмоқда. 34-мактаб шу кунгача 54 номда 3414 нусха дарслик тарқатди. 912 нусха дарслик эса алмаштирилди. 32-мактабда ҳам китоб савдоси намунали олиб борилаётир.

Афсуски жойларда китоб савдоси ва ўқитувчи кадрлар масаласи эътибордан четда қолган. Айрим мактабларда рус тили, чет тили, жисмоний тарбия ўқитувчилари етишмайди. Масалан, 2-мактабда жисмоний тарбия ва химия ўқитувчилар, 18-мактабда тарих, чизмачилик, рус тили, 15, 16, 39-мактабларда рус тили ўқитувчилари йўқ.

43-мактабда китоб савдоси ночор аҳволда. Бу мактабга 63 номда 2430 нусха дарслик келтирилиши керак. Бироқ улар эндигина 45 номда китоб олганлар. Мактаб ўқувчилари 1000 нусхадан ортиқ дарсликка мухтождирлар. 7-синф ўқувчиларида ҳали бирор нусха ҳам китоб сотиб олганлари йўқ, 33-мактабда эса 30 процент дарслик кам келтирилган.

Ўзаро текшириш бригадаси аъзолари ютуқлар билан бирга юқоридаги камчиликлар борлигини аниқлаб, уни тугатиш борасида дўстона маслаҳатлар бердилар. Район маорифчилари мусобақадош бекободликларнинг берган маслаҳатларидан тегишли хулосалар чиқардилар ҳамда мавжуд камчиликларни қисқа фурсатда тугатиб, янги ўқув йилига шайлиги ҳақида рапорт берадилар. Бунинг учун ҳамма имконият ва бор кучни ишга солмоқ даркор.

О. ҚОБИЛЖОНОВ.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

БОЛГАРИЯНИНГ Видинск округига қарашли Дунавци қишлоғи йил сайин ободонлашиб бормоқда. Янгидан-янги кўп қаватли кўркам бинолар қад кўтаряпти. Суратда: қишлоқ кўчаларидан бирида.

БТА — ТАСС фотоси.

●

ЖАЗОИР Халқ Демократик республикасида қўриқ ерларни ўзлаштиришда совет мутахассислари яқиндан ёрдам кўрсатишмоқда. Суратда: Жазоир ва совет мутахассислари янги ўзлаштириладиган ерда текшириш ишлари олиб бормоқдалар.

А. БОГОМАЗОВ фотоси, (ТАСС).

МУНОСИБ ОБРЎ ВА ҲУРМАТ

БУДАПЕШТ, 29 июль. (ТАСС). Венгрияда чиқадиган «Непсабадшаг» газетаси «Совет Иттифоқининг роли» сарлавҳали мақоласида қуйидагиларни таъкидлайди: Коммунистик ва ишчи партиялар Халқаро Кенгашининг ҳеч шубҳа қилиб бўлмайдиган натижалардан бири шуки, Совет Иттифоқига нисбатан ҳурмат ва ишонч ҳамда бутун дунёда прогрессив ҳаракатларга ва прогрессив интилишларга ёрдам беришда СССР ўйнаётган алоҳида ролни тушуниш янада кучайди ва мустаҳкамланди. Коммунистик ва ишчи партиялар бу кенгашда, деб яна ёзади газета, Совет Иттифоқи социализмнинг асосий кучи ва тараққиётнинг энг қудратли ҳимоячиси эканлигини уқтириб ўтдилар. СССР ишчилар ҳаракатиниинггина эмас, балки умуман революцион ҳаракатнинг ҳам асосий таянчидир.

Мақолада коммунистик ҳаракатни парчалаб юборишга интилаётган буржуа пропагандасининг кирдикорлари фош қилинди. «Непсабадшаг» газетаси ёзади: буржуа пропагандаси КПССдан, Совет Иттифоқидан юз ўгириш, халқаро коммунистик ҳаракат бирлигига интилишдан воз кечишни жамоатчилик назарида у ёки бу коммунистик партиянинг мустақиллиги ва миллий характерини белгиловчи мезон бўлиб қолишига эришишни истайди.

Москва кенгашида қатнашган партияларнинг деярлик ҳаммаси, деб таъкидлайди газета, бундай найрангларни тушунибгина қолмай, балки уларга қарши кескин кураш олиб бордилар ва бу билан ўзларининг етукликларини ҳамда зиммаларидаги жавобгарликни сезаётганликларини намойиш қилдилар.

Маочилар партияси ғарбдаги буржуа пропагандаси учун жуда мақбул бўлиб қолганлиги коммунистик партияларнинг эътиборини ўзига жалб этди. Партияларнинг ғоят кўпчилиги, дейилади мақолада, Хитой раҳбарларининг хатарли бузғунчилик сиёсатини очиқдан-очиқ қоралаш зарур деб топди.

ҲИНДИСТОН ПАРЛАМЕНТИДА

ДЕҲЛИ, 29 июль. (ТАСС). Бугун Ҳиндистон парламентининг халқ палатасида банкларни национализация қилиш тўғрисидаги қонун лойиҳасини муҳокама қилиш давом этди. Ўнгларнинг «Жан Сангх» ва «Сватантра» партияларидан сайланган депутатлар национализация қилишни кескин танқид қилдилар ва шундай чора кўрганлиги учун ҳукуматни қоралашни талаб этдилар. Аммо бошқа депутатлар уларга муносиб зарба беришди.

Қонун лойиҳасини палатага тақдим этган юстиция министри Говинда Менон ҳукуматнинг қарорини «ўз вақтида дадиллик билан кўрилган чора» деб таърифлади. У ҳукумат национализация қилинган банкларнинг барча акциячиларига «тегишли ҳақ»ни тўлаш ниятида эканлигини ҳам депутатларга маълум қилди.

Ҳиндистон Коммунистик партиясидан сайланган депутат Ш. Данге национализация қилиш тўғрисидаги қарор туфайли ҳукуматни ва Индира Гандини табриклади. Хусусий банкларнинг фаолияти, деб таъкидлади у, бойликларнинг монополистик гуруҳлари вакиллари қўлида тўпланишига ёрдам берган эди.

ФРАНЦИЯ КОМПАРТИЯСИНИНГ САФЛАРИ ЎСМОҚДА

ПАРИЖ. 29 июль. (ТАСС). Франция Компартиясининг қуйи Альп департаменти маҳаллий бўлими ва кундалик «Марсейез» газетаси томонидан Ла Лэйда уюштирилган байрамда французлардан 7000 киши қатнашди.

Бу ерда ўтказилган митингда Франция Коммунистик партияси Сиёсий бюроси аъзоси Ролан Леруа нутқ сўзлади.

Байрам вақтида 26 киши Франция Коммунистик партияси сафига кирди. Йигит ва қизлардан ўттиз киши Франция Коммунистик ёшлар ҳаракати ташкилотининг аъзоси бўлди.

ПАРТИЗАНЛАРНИНГ ЗАРБАЛАРИ

ҚОҲИРА, 29 июль. (ТАСС). Араб партизанлари исроиллик босқинчиларга зарба беришни давом эттирмоқдалар.

Бирлашган Фаластин қўмондонлигининг МЕН агентлиги тарқатган ахборотида бундай дейилади: араб партизанлари кейинги бир неча кун ичида Нахалоз қишлоғи атрофида электр линияси мачтасини портлатдилар, Байт Юсуф қишлоғини миномётлардан ўққа тутдилар, Ғазо — Аль—Ариш темир йўлидан поездлар қатновига ҳалақит бердилар. Араб партизанлари Кафар Сабра қишлоғи атрофидаги заводларнинг бирини портлатдилар, тиканли симлардан қурилган бир неча юз метрлик ғовларни йўқ қилдилар, Исроилнинг ҳарбий патрулларига ҳужум қилдилар.

Ахборотда айтилишича, араб ватанпарварлари ана шу операциялар давомида моддий зарар етказиш билан бирга Исроил босқинчиларининг талайгина аскарларини ҳам қириб ташладилар.

* * *

ҚОҲИРА, 29 июль. (ТАСС). МЕН агентлигининг БАР қуролли кучлари вакилининг ахборотига асосланиб хабар беришича, неча Исроил самолётлари Порт-Тавфиқ, Деверсуар ва Ат-Тин районларида Миср қўшинларининг позицияларига ҳужум қилганлар.

Миср қуролли кучларининг зенит артиллерияси душман самолётларининг йўлини ўтга тутди ва Порт-Тавфиқ районида Исроилнинг «Скайхок» типидаги бир самолётини уриб туширди.

САЛЬВАДОР—ГОНДУРАС МОЖАРОСИ

НЬЮ-ЙОРК, 29 июль (ТАСС). Икки ҳафтадан бери давом этаётган уруш ҳаракатлари муносабати билан Сальвадор ва Гондурас ҳукуматлари бир-бирларига норозилик билдирдилар.

Сальвадор Гондурасни унинг самолётлари чегара яқинидаги аҳоли яшайдиган пунктларни бомбардимон қилганликда айбламоқда. Гондурас эса бундай айблашни рад этиб, ўзининг даъвосини рўкач қилмоқда. Гондураснинг билдирган норозилигида айтиладики, Сальвадор бўлинмалари Гондураснинг босиб олинган территориясида тинч аҳолига нисбатан жазо чоралари кўришда давом этмоқда.

Сальвадор билан Гондурас ўртасида рўй берган «футбол уруши» тўғрисидаги масалани кўриб чиқмоқ учун Америка давлатлари ташкилотининг тузилган махсус воситачилик комиссиясининг куч-ғайрати туфайли эришилган ўт очишни тўхтатиш 18 июлга мўлжалланган эди.

Аммо Ассошиэйтед Пресс агентлиги мухбирининг Сан-Сальвадордан маълум қилишича, ҳар икки мамлакат ҳукуматлари ҳамон бир-бирларини Сулҳни бузишда айблаб турибдилар. Сальвадор шуни маълум қилдики. Гондурасда яшовчи 250 минг сальвадорлик граждaнининг хавфсизлигига кафолат берилмагунча ўз қўшинларини олиб чиқиб кетмайди.

Сальвадор қўшинлари Гондурас территориясининг ичкарисигача кириб бормоқда. Информация агентликларининг Тегусигальпадан (Гондурас) маълум қилишларига кўра Сальвадор Гондурас пойтахтига ҳужум қилмоқчи. Гондурас матбуот уюшмасининг баёнотида Сальвадор ҳукумати ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги қарорни атайин бузганликда ҳамда Америка давлатлари ташкилотига аъзо бўлган мамлакатлар ташқи ишлар министрлари махсус комиссияси кенгашининг қарорини писанд қилмасликда айбланади.

Америка давлатлари ташкилоти комиссияси Сальвадор 29 июль эрталаб соат 7 гача Гондураснинг оккупация қилинган территориясидан ўз қўшинларини олиб чиқиб кетиши керак, деган қарор қабул қилди.

БАХТИЁР БОЛАЛАР

Сўлим боғ оғуши болалар билан гавжум. Генерал Узоқов кўчасидаги 7-болалар соғломлаштириш санаторийсида 400-га яқин жажжилар дам олиб, даво топмоқдалар.

Санаторий бош врачи ўртоқ Юсуф Ишжонов, бош педагог Валентина Журавлевалар бизларни очиқ чеҳра билан қарши олади. Ю. Ишжонов тажрибали шифокор. У бир неча йиллдан буён мазкур санаторийда самарали меҳнат қилмоқда. У ҳар бир боланинг қалбига йўл топа билади.

— Бола сизга ўрганмаса, меҳр қўймаса уни кўнгилдагидек даволайман, деб ўйламанг. Ҳар бир шифо топувчининг ўзига хос табиати бўлиб, уни биз врачлар яхши билмоғимиз лозим, — дейди Юсуфжон ака.

Боғни сайр этишда давом этамиз. Врач ўртоқ Жўра Тўлаганов санаторий кун тартиби билан бизларни батафсил таништиради. Дафъатан медицина фанлари доктори Манзура опа Ҳамидова учраб қолдилар. Маълум бўлишича, Манзура опа бу ерга тез-тез келиб турар, таълим-тарбия ишларида санаторий коллективига яқиндан ёрдамлашар эканлар.

— Болалар саломатлиги йўлида ишлаш, — дейди Манзура опа, — она ва оддий бир врачни ҳам шарафли бурчидир.

Бизлар санаторийда кечгача бўлдик. Барча ишлар билан батафсил танишдик. Ҳар бир кун бу ерда сермазмун ўтади. Шунинг учун ҳам болалар шод ва мамнундирлар.

Р. ҲАМДАМОВ.

Суратларда: 1. врач Муҳаббат Раҳимова дам олувчиларни медицина кўригидан ўтказмоқда. 2. Бош педагог В. Журавлева 3-отряд қизлари даврасида.

Автор фотолари.

КОЛХОЗ ПИОНЕР ЛАГЕРИДА

Янгийўл районидаги «Интернационал» колхозида мактаб ўқувчиларининг ёзги каникулни кўнгилли ўтказишлари учун қулай шароит яратиб берилган. Шу кунларда колхоз маблағлари ҳисобига қурилган «Восток» пионер лагерида дала меҳнаткашларининг ёш ўғил-қизлари мазмунли ҳордиқ чиқаришмоқда.

Лагерь соя-салқин ва жуда баҳаво жойга жойлашган. Ёнидан айқириб катта анҳор оқиб ўтади. Унда махсус чўмиладиган жойлар тайёрланган. Колхозчиларнинг фарзандлари унда мазза қилиб чўмилиб, қуёш нурида тобланишади.

Колхоз пионер лагерида эрта тонгдан то ярим кечагача болаларнинг қувноқ ўйин-кулгиси бирзум тинмайди. Қачон қараманг футбол, баскетбол ва бошқа спорт майдончаларини ўзаро қизғин мусобақалашаётган ёш спортчилар билан доим гавжум ҳолда кўрасиз. Лагерда теннис, шахмат, шашка, бўйича ҳам мусобақалар ўтказиб борилмоқда.

Кутубхона ёшларнинг энг севган жойи. Ҳар бир ёш китобхон бу ердан истаган бадиий китобини топиб ўқиши мумкин. Бундан ташқари, лагерда ҳафтада икки марта кинофильм намойиш қилиб борилмоқда. Лагерда дам олувчилар ҳозиргача колхоз хўжаликларига, Тошкент шаҳрига экскурсияга боришди.

— Колхозчиларимиз ёш ўғил-қизлари, — дейди лагерь бошлиғи, 9-ўрта мактаб ўқитувчиси Эрмат Нурматов, — икки сменада дам олишмоқда. Биринчи сменада 30 бола йигирма кун ҳордиқ чиқариб қайтди. Ҳозир эса, иккинчи смена болалари ўз каникулларини кўнгилли ўтказишяпти.

Колхоз мактаб ўқувчиларининг қувноқ дам олишларида пионервожатий Гулбаҳром Мирзақулова, физкультура раҳбари Абдумалик Йўлдошев ва ўзининг ширин ва тотли таомлари билан ўқувчилар кўнглини топаётган ошпаз А. Г. Лялук ўртоқларнинг хизматлари айниқса катта бўлмоқда. Колхозчи ота-оналар улардан жуда миннатдор.

Ҳ. НОСИРОВ.

МАДАНИЯТ ХРОНИКАСИ

ХАЛҚ ТАЛАНТЛАРИ

Пойтахтимиздаги маданият уйларида, истироҳат боғларида, маҳаллаларда доҳиймиз В. И. Лениннинг 100 йиллигига бағишланган кечалар, учрашувлар, конференциялар ўтказиш анъанага айланиб бормоқда. Бу борада Охунбобоев номли маданият уйи ҳузуридаги Халқ театри коллективи ҳам анчагина диққатга сазовор ишлар қилмоқдалар.

Ўз атрофига ёш, талантли ҳаваскорларни бириктирган А. Дадахўжаев раҳбарлигида бу коллектив ажойиб концерт программалари билан шаҳримиз меҳнаткашларини мамнун этмоқдалар. Режиссёр Ш. Умаров бошчилигидаги халқ театри «Оқ йўл», «Ферузанинг тақдири», «Тавба» ҳамда «Бургутнинг парвози» каби драмаларни саҳналаштириб кўпчиликнинг эътиборига ҳавола қилди.

— Бизнинг олдимиздаги асосий вазифа халқимизга маданий хизмат кўрсатишдир, — дейди маданият уйининг директори Жамила Қутлиева.

«Лангар» маҳалласи клубида ўтказилган «Ленин лекторийси» ҳам, Халқ театри коллективи томонидан уюштирилган. Шунингдек, «Янгиобод» маҳалласидаги «Ленин ҳамиша барҳаёт», Оққўрғондаги колхозларнинг дала шийпонларида ўтказилган «Ленин номи билан», «Янги ғалабалар илҳомчиси» мавзуидаги кечалар ҳам қизиқарли ўтди. Халқ театрининг Ф. Аҳмадуллин бошчилик қилаётган Бошқирд-татар ансамбли қурувчиларимизга яхши концертлар кўрсатмоқдалар. Бу ансамбль яқиндагина украиналик, москвалик ҳамда ростовлик қурувчилар ҳузурида бўлдилар.

Халқ талантлари иштирокида А. Набиев пионерлар боғида, Пушкин номидаги истироҳат боғида ўтказилган «Ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш» мавзуидаги кечалар ҳам қизиқарли бўлди. Бу ерда театр ёшлари «Оқ йўл» драмасини намойиш қилдилар. Ёш талантлар кўни кеча «зангори экран» орқали ўз санъатларини намойиш этиб кўпсонли телетомошабинларни мамнун этдилар.

М. ҚАЮМОВ.

КОРЕЙС АНСАМБЛИ КОНЦЕРТЛАРИ

Пахтакорлар баракали меҳнатдан кейин ёзги театрга тўпландилар. Бугун улар ҳузурига Қозоғистон Давлат корейс «Ариран» ансамбли меҳмон бўлиб келди. Меҳмонлар томошаларини музика оркестри чиқишлари билан бошладилар. Сўнгра раққоса Рима Ли «Марварид» рақсини ижро этди. Пахтакорлар бу моҳир санаткорни қайта-қайта саҳнага таклиф этдилар.

Солист Георгий Сон ижро этган «Она юртим», «Кўзларингни нега яширдинг», «Биринчи севги ҳақида қўшиқ», Клавдия Кимнинг «Арғимчоқда», «Йўқотсанг тополмайсан» қўшиқлари Александр Чен, Василик Пакнинг уйғурча рақслари ҳаммага манзур бўлди. В. Ким ижросидаги қозоқча, русча, корейсча ашулалар ҳам пахтакорлар олқишига сазовор бўлди.

А. КИМ,
Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз.

ИТАЛИЯ ЙЎЛЛАРИДА

ЖУРНАЛИСТ ЁН ДАФТАРИДАН

3. ЎН ИККИНЧИ АСР ЁДГОРЛИГИ

Орвието шаҳрида бизга XII асрда қурилган соборни кўрсатишди.

Шуни айтиш керакки, умуман Европа мамлакатларида ва шу жумладан Италияда ҳам соборлар жуда кўп. Улар турли даврларга мансуб бўлиб, турлича услубда яратилган. Бу соборларнинг ҳар қайсисининг ўз тарихи ҳамда турли воқеалар билан боғлиқ бўлган жиҳатлари бор.

Аммо бу мамлакатга саёҳат қилиб келган туристларга соборларни кўрсатишдан мақсад — ўтмишдан қолган ёдгорлик сифатида улар билан яқиндан таништиришдир. Бунда кўпинча ўша объектнинг тарихи, қайси услубда яратилганлиги, кимлар барпо қилгани, меъморчилик ва сураткашлик жиҳатлари, у ерда содир бўлган муҳим тарихий воқеа ёки ҳодисалар ва ҳоказолар хусусида маълумот берилади.

Албатта, ҳар бир тарихий ёдгорлик муайян бир мамлакатнинг, унинг халқининг ўша даврдаги турмуши, урф-одатлари, санъати дунёқараши ва бошқа хусусиятлари тўғрисида маълум даражада тасаввур пайдо қилади. Орвието собори ҳам бундан ҳоли эмас. У готик услубда қурилган. Ривоятларга кўра, қадим замонларда шаҳар чеккасида бир руҳоний яшаган. Кунлардан бир кун нима бўлган-у кийимига қон тўкилган. Шунда бу доғни гуноҳли иш деб ҳисоблаб, бир савобли иш қилмоқчи бўлган ва ўйлаб-ўйлаб собор қуришга қарор қилган. Натижада мазкур собор яратилган.

Эҳтимол шундайдир. Аммо шундай улкан соборни қуришда юзлаб оддий меҳнаткашлар, меъморлар, рассомлар ва ҳоказо касб эгалари иштирок қилганлиги шак-шубҳасиз. Уларнинг моҳир қўли ва нозик диди билан яратилган мазкур собор киши диққатини ўзига тортади.

Бинонинг баландлиги 74 метр. Ичидаги турли манзара ва нақшлар эса роман стилида яратилган. Ички деворлардаги тасвирларнинг кўпи ўчиб кетган, уларнинг изларигина қолган, холос. Зал ўртасида узун устунлар саф тортган. Залнинг ичкарисида, бир бурчакда деворга ишланган жуда кўп суратлар бор. Улар яхши сақланган. Суратлар турли рассомлар ижодига мансуб бўлиб, улар бир-бирининг ишини давом эттираверган. Умуман, бу бино бир аср давомида барпо қилинган. Унинг асосий меъмори Морелли бўлган. Бу бинони Италия архитектура санъатининг энг нодир намуналаридан бири деб ҳисоблашади...

Тушки овқатдан сўнг Орвиетодан жўнаб кетдик ва кечқурун Италиянинг энг гўзал шаҳарларидан бири бўлмиш Флоренцияга кириб бордик.

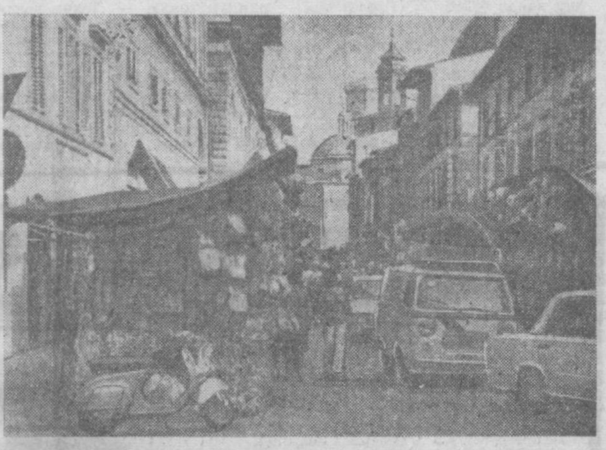

СУРАТДА: ФЛОРЕНЦИЯ шаҳридаги бозорлардан бирида.

4. БУТУН ШАҲАР — МУЗЕЙ

Ҳа, Флоренция ҳақида шундай дейиш жоиздир. Негаки унда турли музейлар, қадимги бинолар, архитектура жиҳатидан нозик дид билан ишланган ажойиб майдончалар, хиёбонлар ва бошқа томоша жойлари жуда кўп. Уларнинг ҳаммасини кўриб чиқиш амри маҳол. Бутун шаҳар гўё улкан бир музейга ўхшайди. Томоша қилиб тўймайсан, киши. Буларнинг ҳаммасини оддий итальянлар, уларнинг авлод-аждодлари асрлар давомида бунёд этишган.

Шаҳарнинг қисқача тарихи бундай: у эрамиздан аввалги VIII асрда вужудга келган. Археологик қазилмалардан маълум бўлишича, шаҳар тарихи жуда қадим замонларга бориб тақалади. III асрда римликлар Флоренцияга ҳужум қилиб, уни босиб оладилар. Бу ерда улар ўз қонун-қоидалари, ўз тартибларини ўрнатадилар. Кейинчалик Флоренция ҳар жиҳатдан тараққий қила бошлайди.

Қадимги деворлар ёнидан ўтиб борамиз. Улар жуда ҳам баланд ва мустаҳкам бўлиб, эски шаҳарнинг рамзи сифатида қад кўтариб турибди. Деворлар жуда яхши сақланиб қолган. Қалин дарахтзорлар орасидан ўтган айланма йўллар орқали юқорига кўтариламиз. Бироздан сўнг катта ва кенг майдонда тўхтадик. Бу ер шаҳар чеккасидаги тепаликлардан бири бўлиб, Микеланджело майдони деб аталади. Майдон ўртасида Италиянинг жаҳонга донғи кетган ҳайкалтароши Микеланджело томонидан ишланган эркак киши ҳайкали турипти. Ундан пастроқдаги супача устида ёнбошлаб ётган аёлларнинг символик ҳайкаллари бор.

Микеланджело майдонидан бутун Флоренция манзараси кўзга яққол ташланиб туради. Пастда Арно дарёси оқяпти. У шаҳар билан мазкур тепаликни икки бўлакка ажратиб турибди. Дарё устига бир қанча кўприклар қурилган. Биринчи кўприк 1331 йилда қурилганлигини айтишди. Ҳозир уни «Эски кўприк» деб аташаркан. 1345 йили уни қайтадан қуришган. Шундоққина кўприк устида, унинг икки томонида илгари майда савдогарларнинг дўконлари бўлган. Кейинчалик уларни ҳайдашиб, бадиий буюмлар билан савдо қилинадиган кичик магазинлар очишган. 1252 йили шаҳарда пул ишлаб чиқарадиган муассаса қурилган. Натижада биринчи тилла тангалар тайёрланиб, муомалага киритилган. Шаҳарда миллий кутубхона бор. Унда ажойиб асарлар сақланади. Бир замонлар бу кутубхона сув тошқинида қолиб кетиб, кўп нодир китоблар бузилган. Ҳозир эса кутубхонани дарё қирғоғидан бошқа жойга кўчиришган.

Флоренция деган ном қаердан келиб чиққанлиги билан қизиқдик. Айтишларича, шаҳарда гуллар кўп ўсганлиги сабабли гулнинг номи билан аташган («фиорре» гул дегани, шундан олинган). Аммо бошқа бир нақл ҳам бор, яъни Флоренция исмли кирол номига қўйилган.

Сўнг пастга тушиб, шаҳарни томоша қила бошладик. Яна тор кўчалардан ўтиб боряпмиз. Шуни айтиш лозимки, тор кўчалар Италиянинг деярлик ҳамма шаҳарлари учун характерли. Бу кўчаларнинг аксарияти бир вақтлар қурилган. Уларнинг айримларига офтоб ҳам тушмайди. Иморатлар ҳам қадимги бўлиб, кўпи тошдан ишланган. Баъзи кўчаларда торгина йўлкалар учраса, айримларида йўлка ҳам йўқ.

Флоренциянинг жуда кўп майдонларидан бирига келиб тўхтадик. Бу Синьория майдони бўлиб, шаҳарнинг ўрта қисмида жойлашган. Майдон ўртасида катта фонтан бор. «Оқ фигура» ёки Нептун деб аталган бу фонтан ўртасида тошдан ишланган бир нечта отларнинг ҳайкалини ҳамда ялангоч эркак — Нептун ҳайкалини кўрамиз. Фонтан атрофида яна турли-туман бошқа фигуралар бўлиб, жуда ҳам чиройли манзара қаршимизда намоён бўлади. Майдонда одам жуда кўп. Ёш болалар чопқиллаб юришипти. Каптарлар пур этиб учади. У ер-бу ерда қадимги фонарли извошлар саёҳатчиларни кутмоқда.

— Марҳамат қилинг, синьор шаҳар айлантириб келай, — дейди извошчилардан бири ўтган-кетганларга.

Майдоннинг бир четида узун, катта саҳн бўлиб, бу ерга бир қанча ҳайкаллар қўйилган. Улардан бири ниҳоятда диққатга сазовор. Нақлга кўра, қадим замонларда Медуза исмли ярим одам ва ярим худо яшаган. Унинг сочлари илонлардан иборат бўлган. У жуда кўп одамларга озор берган, кўпларини ўлдирган. Медузанинг нигоҳи айниқса ўткир бўлган дейишади. Кимга бир тикилса ўша одам хазон бўлаверган. Одамлар Медузани йўқ қилиш учун жуда кўп ҳаракат қилганлар, аммо бунинг уддасидан чиқолмаганлар. Фақат Челлини исмли бир паҳлавон йигитгина Медузани ўлдиришга муяссар бўлади ва одамларни бу даҳшатдан халос қилади.

Бу бир афсона, холос. Аммо Микеланджело ана шу мавзу асосида ажойиб ҳайкал ишлаган. Унга узоқ тикилиб қоламиз. Бақувват ва гўзал Челлини тик турибди. Медуза эса унинг оёқлари остида ётибди. Йигитнинг ўнг қўлида қилич, чап қўли билан эса қизнинг кесиб ташланган бошини ушлаб турибди. Характерли бир деталь: ҳайкал орқасига ўтиб, Челлинининг бошига тикилсангиз, орқа томонида ҳам одам башараси кўзга ташланади. Бу машҳур ҳайкалтарошнинг автопортрети экан.

Майдоннинг шундоққина ёнида улкан бинолар қад кўтарган. Бу Уффици галереяси бўлиб, унда энг нодир ва нафис санъат асарлари сақланмоқда.

Темур РАСУЛОВ.
Тошкент-Флоренция.
(Давоми бор).

(Давоми, боши газетамизнинг 22-июль сонида босилган).

РИМИНИ шаҳрининг Адриатика денгизи соҳилидаги пляжда.

СТУДЕНТЛАР МЕҲНАТ ҚУЧОҒИДА

Ёзги имтиҳонлар ҳам ниҳоясига етди. Энди студентлар учун 3-меҳнат семестри бошланди.

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг студентлари ҳам турли шаҳар ва қишлоқларга меҳнат семестрини ўташ учун жўнаб кетдилар. Кўплаб студентлардан иборат қурувчилар отрядлари ташкил этилди. Улар Тошкент ва мамлакатимизнинг турли шаҳарларидаги қурилиш объектларида меҳнат қиладилар.

Бир группа студентлар Қорақалпоғистон АССРда ишлашмоқда. Кемерово шаҳридаги қурилиш объектларида ҳам ТошДУ студентлари меҳнат семестрини муваффақиятли ўтказишмоқда. Бу ерда улар бой тажриба орттириб, иккинчи касб — бинокорлик сирларини ҳам ўрганмоқдалар.

Университет тарих факультетининг 25 студенти Бўстонлиқдаги мактаблар ремонтида иштирок этишяпти. Янги Тошкентни бунёд этишда ҳам кўпгина студентлар яқиндан ёрдам бермоқдалар. 6-қурилиш трестига қарашли 7, 32, 33, 70-қурилиш бошқармаларининг бинокорлари студентлардан миннатдорлар. Улар зиммаларидаги топшириқларни ўз вақтида бажармоқдалар. Механика-математика факультетининг 181 талабаси 7-қурилиш бошқармасида, бўлажак физиклардан 70 киши 70-қурилиш бошқармасида, 70 киши 32-қурилиш бошқармасида, 17 студент 33-қурилиш бошқармасида меҳнат қилмоқда. Шаҳримиздаги 5-ғишт заводи ва 9-темир-бетон буюмлари заводида ҳам студентлар ҳиммат кўрсатиб ишлашаётир.

Студентлар 3-семестр давомида почта ходимларига ёрдам беришни планлаштирганлар. Ҳозирги кунда 137 талаба Главпочтамт хизматчилари билан ёнма-ён туриб меҳнат қилишяпти.

Студентлар меҳнат совғаларини доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги ва ТошДУ нинг 50 йиллик юбилейига бағишламоқдалар.

О. ИБРОҲИМОВА,
ТошДУ студенти

Спорт

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

КУБОКНИНГ ЯНГИ АДРЕСИ

СССР Кубогига бу йил янги команда номи ёзиладиган бўлди. Фахрли мукофот Ростовга йўлланма олармикан ёки «Карпати» футболчиларига кулиб боқармикан? Бу саволга уч ҳафтадан кейин жавоб бериш мумкин. Утган куни эса ЦСКА футболчилари Ростов-Донда маҳаллий армиячилардан 0:1 ҳисобида енгилиб мусобақадан чиқиб кетишди. Бу ярим финал матчида ростовликларга ғалаба келтирган ягона тўпни 45-минутда В. Проскурин киритди.

Ростовнинг СКА командаси ҳам, «Карпати» футболчилари ҳам Кубок мусобақаларининг финалида биринчи марта қатнашмоқдалар.

ЧЕКИНИШНИНГ ЧЕКИ БОРМИ?

Иккинчи лиганинг тўртинчи кичик группасида навбатдаги 24-тур ўйинлари бўлиб ўтди. Бунда фақат «Политотдел» бир очко олишга муваффақ бўлди. «Нефтяник» ҳам «Зарафшон» ҳам яна иккитадан очко тарқатишди. Республикамизнинг уч командаси иккинчи даврада тўрттадан ўйин ўтказди. Ана шу тўрт ўйинда «Зарафшон» саккиз имкониятдан фақат иккита, «Политотдел» эса битта очко, холос. «Нефтяник» эса кетма-кет мағлубиятга учраб, орқага чекинмоқда.

Группада биринчи даврани пешқадам бўлиб якунлаган Фрунзенинг «Олға» командаси ҳам мавқеини бериб қўймоқда. Кетма-кет ғалабага эришаётган Тбилисининг «Локомотив» ва Вильнюснинг «Жальгирис» командалари пешқадамлик қилишмоқда.

Республикамиз командалари нега муваффақиятсизликка учрамоқда. Нега улар турнир жадвалида тобора орқага чекинишмоқда? «Политотдел»нинг фақат сўнгги турда ўз майдонида ўйин ўтказганини ҳисобга олмайдиган бўлсак, командаларимиз барча учрашувларни сафарда ўтказишди. Бироқ муваффақиятсизликка бу сабаб бўлолмайди. «Политотдел» ҳам, «Нефтяник» ҳам, «Зарафшон» ҳам сафарда кучли командалар билан тенг беллашаоладиган коллективлардир. Командаларимиз биринчи давра ўйинларида сафарда кўзлаган очколарини тўплашга муваффақ бўлолган эдилар. Шу туфайли улар турнир жадвалида пешқадамлар қаторида эди. Эндиликда эса ўртасига тушиб қолишди.

Кўпсонли мухлислар айниқса «Политотдел» командасига катта умид боғлаган эдилар. Чунки колхоз футболчилари составида кўпни кўрган тажрибали футболчилар талайгина. Лекин улар ишончни оқлашолмаяпти. Айниқса команда ҳужумчилари ёмон ўйнашмоқда. Улар 24 ўйинда бор йўғи 14 та тўп киритолганлари буни яққол кўрсатиб турибди. Колхоз командасининг яна бир жиддий камчилиги шундаки, тренерлар муносиб ўринбосарлар ҳақида қайғуришмайди. Бошқа ёқдан келадиган футболчиларга ишонишади. Бу команданинг эртасини унутиб қўйиш демакдир.

Уч командамизнинг бири келаси йил «Б» классига тушиши керак. Улар турнир жадвалида қайси ўринни эгаллашидан қатъий назар бир ўринни бўшатишга мажбур. Уч команда ўртасида энг кам очко тўплаган команда иккинчи эшелонга тушади. Ҳозирда ана шундай кўнгилсиз аҳволга тушиб қолмаслик учун уч команда ўртасида ўзаро кураш боряпти. «Политотдел»нинг аҳволи танг. Негаки, колхоз футболчилари ҳужумкор ўйин кўрсатишолмаяпти. Улар мавсумда атиги олти марта ғалаба қозонишди, холос. «Зарафшон»нинг ҳисобида эса ўнта, фарғоналиклар ҳисобида тўққизта ютуқ бор.

«Б» КЛАССИДА

Урта Осиё зонаси «Б» класси пешқадами «Ташавтомаш» футболчилари навбатдаги турда Ушнинг «Олой» командасини 3:1 ҳисобида мағлубиятга учратиб аҳволини янада яхшилаб олишди. Энди у яқин рақибларидан 4—5 очкога ўзиб кетди. Областимизнинг икки командаси — Чирчиқнинг «Химик» ва Оққўрғоннинг «Димитровчи» командалари учрашувни дуранг қилиб биттадан очко олишди. Олмалиқнинг «Металлург» командаси эса Термезда «Автомобилчи»ни йирик ҳисобда (5:0) мағлубиятга учратди.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 18.35 — **Телеянгиликлар,** 18.50 — **Чол ва турна** (болалар учун мультфильм), 19.00 — М. Горький. **Матвей Кожемякиннинг ҳаёти** (телевизион бадиий фильмнинг учинчи серияси), 20.10 — **Кўрсатишлар программаси ва реклама.**

Ўзбек тилида: 20.20 — **Телеянгиликлар,** 20.35 — **Халқ талантлари. Назиржон Назаров,** 21.25 — **Ишчи—фахрли ном** (телепрограмма).

22.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 18.00 — **Бўғирсоқ** (болалар учун кинофильм), 18.10 — **Телефильмлар,** 18.40 — Совет киносининг 50 йиллиги олдидан. **Ижодий камолат** (рус тилида).

19.45 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 22.00 — **Чорраҳа** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 20.00 — **Классик музика саҳифаларида,** 20.30 — **Бразилиянинг қизил тупроғи** (ҳужжатли фильм).

Рус тилида: 20.50 — **Кинофильм,** 21.20 — **Тугалланмаган симфония** (фильм-спектакль).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Йигит ва қиз — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Қор аёл ҳақида афсона — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (эрталаб соат 10, кундуз 1-20, 5-20 минут ва кеч 7 да).

Оқ рояль — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11-40 минут, кундуз 1 ярим, 3-15 минут ва 5 да).

Сокин кварталдаги қотиллик — «ЧАЙКА», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Доктор Абст тажрибаси — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Эрамиздан миллион йил илгари — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Бомбай туни оғушида — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 3, 5 ярим, кеч 7 ярим ва 9 яримда).

Сангам (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз соат 4-20 минутда).

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети
ПРОФЕССИОНАЛЬ-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ ДАВЛАТ КОМИТЕТИ
Тошкент 11-профессиональ-техника билим юрти
қуйидаги касблар бўйича 1969/70 ўқув йилига
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ:

Саноат ускуналарини ремонт қилиш, иккиламчи коммутация, станция, подстанция ва тармоқлар бўйича электр монтёрлар, электрослесарлар, сантехник-слесарлар, мастерлар ёрдамчиси (ўриш машиналари ва бошқалар), мастерлар ёрдамчиси (тўқувчилик дастгоҳлари).

14 дан 17 ёшгача бўлган 8-10 синф ҳажмида маълумотли йигит ва қизлар қабул қилинади.

Ўқиш муддати: 10-синфни тугатганлар учун — 1 йил, 8-синфни тугатганлар учун 2 йил. Қабул қилинган ўқувчилар кунига уч марта кесиқ овқат, уст-бош, мастер ёрдамчилигида ўқувчилар ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юрти тўқимачилик саноати учун юқори малакали мутахассислар ва электр монтажчилар тайёрлаб чиқаради. Билим юрти қошида кечки техникум ишлайди.

Билим юртида ўқиш даври иш стажига қўшилади.

Директор номига ариза, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, маълумоти тўғрисида гувоҳнома ёки аттестат (асл нусхаси), таржимаи ҳоли, турар жойидан справка, мактабдан характеристика, олтита фото сурат (3х4) топширилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Физкультурная кўчаси, 8-уй, Телефон 5-06-80.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги
ГЛАВСТРОЙИНДУСТРИЯНИНГ КОНСТРУКТОРЛИК БЮРОСИГА

бўлим бош конструктори, катта инженер, инженер, катта техник ва техниклар вазифасига механиклар ва қурувчилар; бухгалтерлар, бухгалтер-ревизорлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 19-уй. Телефон 33-35-49.

Редактор А. ИСМОИЛОВ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Б — 2334. ИНДЕКС — 6469. Р. 14480.